

ZA JESEN IN HLADNE DNI ^VNOVI TRGOVSKI HISI „NAMA“

V LJUBLJANI, TOMŠIČEVA UL. 2

NOVI MODELI IN DESENI
JESENSKIH IN ZIMSKIH MOŠKIH IN
ŽENSKIH PLAŠČEV, JOPIČEV, KOSTUMOV,
OBLEK IN OSTALE MODNE KONFEKCIJE
VELIKA IZBIRA — ZMERNE CENE — NAKUP
TUDI NA POTROŠNIŠKI KREDIT

LETO XVII. — številka 8?

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Je-
senice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka
in Tržič. — Izdaja: Casopisno pod-
jetje »Gorenjski tisk« — Glavni in
odgovorni urednik SLAVKO BEZNIK

GLAS

KRANJ, sobota, 13. 11. 1965
CENA 40 DIN

Listi izhajajo od oktobra 1947 kot tednik,
od 1. januarja 1958 kot poltednik,
od 1. januarja 1960 trikrat tedensko,
od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredo in sobotoh

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

ZASKRBLJENOST TRŽIŠKIH
KOLEKTIVOV IN POTNIKOV

Vlak dražji kot letalo!

Vožnja z vlakom iz Tržiča do Kranja naj bi veljala okroglo 450 dinarjev — Z novim letom bo ukinjen le potniški promet — Tržiška industrija v zagati, kako zasnovati nov način tovarnega prometa

Cepprav se že več mesecev govori o ukinitvi tržiške železniške proge in je bilo tam že 11. oktobra širše posvetovanje s predstavniki železnice, republiške skupščine in občine, stvari še danes niso dosti razčiščene. Vse dosedanje iskanje izhoda je v glavnem osredotočeno na dopise med Tržičem in Ljubljano. Med predstavniki (da ne govorimo o kolektivih!) tržiške industrije je slutiti premalo pobud za skupno sodelovanje in iskanje realnih izhodišč iz predvidenih težav in je nevarnost, da jih bodo končni ukrepi iznenadili.

Kot smo že zadnjič poročali bo z novim letom ukinjena tudi tržiška proga. Zanimivo je tu predvidena le ta izjema, da bi ukinili samo potniške vlake. Za nedoločen čas pa naj bi se vozili tovorni vlaki, da se tržiško gospodarstvo lahko pre-

usmeri na druge oblike prevo-
zovov.

Kot zatrjuje podjetje ŽTP ima na tržiški progi hude izgube zaradi premajhnega prometa. Lani so v obe smeri prevozili okroglo 39.000 ton blaga, največ premoga. Pot-
(Dalje na 3. strani)

Na povabilo skupščine občine Kranj je bil v sredo v Kranju na obisku župan mesta Beljak in vladni svetnik gospod Gottfried Timerer s soprogo ter sekretarjem ing. Carlom Maasom. Predsednik Martin Košir mu je ob tej priložnosti v imenu skupščine podelil spominsko plaketo Franceta Prešerna, s čimer mu je v imenu skupščine izrazil posebno priznanje za njegova prizadevanja pri razvijanju kulturnega sodelovanja med Kranjem in Beljakom. Avstrijski gostje so si ogledali Gorenjski muzej, Osrednjo knjižnico, Delavsko univerzo in Projektivno podjetje. V razgovoru s predstavniki družbenopolitičnega in kulturnega življenja kranjske občine so se zavzeli za razširitev sodelovanja med mestoma

USPEL SESTANEK SZDL V ŽIROVNICI

Arondacija pod drobnogledom

Kako z malomarnim poslovanjem zadruga lahko zapravi
zaupanje vaščanov

ŽIROVNICA, 10. novembra — Ze dolgo ni bilo tako plodnega sestanka organizacije Socialistične zveze na območju krajevne skupnosti Zirovnica, kot je bil včerajšnji. Res je, da je bila udeležba maloštevilna, vendar so tisti, ki so se sestanka udeležili, tako aktivno sodelovali v razpravi, da smo z rezultati sestanka lahko zadovoljni. Na dnevnem redu je bilo kmetijstvo, arondacija ter komunalni in drugi problemi.

Arondacija zemljišč je bila predmet ostre kritike občanov. »Moj oče je star 82 let in je jokal, ko je gledal svojo njivo, ki so mu jo vzeli, na kateri je vse leto rastel plevel. Ni jokal zaradi tega, ker nima več njive, ampak zaradi plevela in neobdelane njive!« je dejal Mihelnov Peter. Drugi diskutant je bil še ostrejši in je rekel, da »prava sabotaža, da nobena arondirana njiva pri vasi Vrba ni bila letos obdelana. Torej

njive, katere so kmetje stoletja orali in sejali, so ostale neobdelane. Če bi dali te njive v najem upokojujencem, bi pridelali dovolj krompirja za vse Jesenice!« Filip Zemlja pa je povedal, »da je kmetijska zadruga mesec dni oznanjala s plakati, da odkupuje hruške (za industrijsko predelavo) po 37 dinarjev, po prevzemu pa so jih plačali po 34 din. S tem je veliko ljudi izgubilo zaupanje v poslovanje zadruga.«

Pri vsej kritiki pa moramo poudariti, da udeleženci niso kritizirali naše reforme ali kmetijske politike z arondacijo, temveč pojave, ki ostro kazijo smisel in vsebino takšne politike, oziroma ukrepe za zboljšanje našega gospodarstva.

Direktor kmetijske zadruga »Jelovica« iz Radovljice je obljubil, da bo zadruga storila vse potrebne ukrepe, da se takšne napake ne bodo več ponovile, vendar smo dobili vtis, da njegovi odgovori niso povsem zadovoljili udeležence sestanka, kajti ostalo je odprto vprašanje, kdo je kriv za te napake in zakaj krivci ne odgovarjajo za svojo malomarnost.

JOZE VIDIC

V oktobru najbolje

Po zbranih podatkih v oddelku za gospodarstvo pri skupščini občine Kranj ugotavljajo, da so delovne organizacije tega območja dosegle v oktobru največji uspeh proizvodnje z izpolnitvijo 8,2 odstotka letnega načrta. Zanimivo je, da se je kolektiv Iskre po tolikih težavah tokrat dvignil v ospredje in dosegel 9,6 odstotka letnega načrta proizvodnje. V splošnem ugotavljajo, da bo gospodarstvo doseglo do konca leta približno 3 odstotke večjo proizvodnjo kot lani. To bo sicer za prav toliko izpod predvidenega načrta, ki je predvideval povečanje za 6 odstotkov, vendar je ob tem treba upoštevati mnoge letošnje nepredvidene težave, v sedanjem času pa tudi pomanjkanje električnega toka.

Hkrati ob tem ugotavljajo, da so kolektivi kranjske občine do konca oktobra izvozili blaga v skupni vrednosti 6.679.000 dolarjev ali 20 odstotkov več kot lani v istem obdobju, tako da so časovno dohiteli planske obveznosti s 83 odstotki letnega predvidevanja. V tem prednjači tovarna Planika, sledi IBI, konfekcija Triglav, itd. K.M.

OBČNI ZBOR OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA TRŽIČ

Pogoj za hiter napredek:

strokovni kadri in poglobljeno samoupravljanje

TRŽIČ, 12. novembra — Preteklo nedeljo je bil tu občni zbor občinskega sindikalnega sveta. Na občnem zboru so skušali obdelati predvsem probleme gospodarjenja v današnjih pogojih, nekatere probleme delavskega samoupravljanja in interno zakonodajo v delovnih organizacijah.

Gospodarjenje postaja vse bolj intenzivno. Delovne organizacije zavzeto iščejo možnosti za čimbolj smotno gospodarjenje, iščejo notranje rezerve, predvsem v izboljševanju tehnoloških postopkov, v večjih prihrankih materiala, v uvajanju sodobnejše mehanizacije in avtomatizacije. To niso več besede. Ljudje v delovnih organizacijah vse bolj prihajajo do spoznanja, da le povečana produktivnost pomeni napredek, zavedajo se, da tržišče dobiva odločnejše mesto v našem gospodarskem sistemu. Sicer so še primeri, da v posameznih kolektivih prevladuje mnenje, da je važno preživeti nekaj mesecev, potem pa bo že kako. Toda s kratkoročnimi in nepremišljenimi ukrepi se ne bo rešilo nobeno podjetje.

V zvezi z reformo se že kaže problem zaposlovanja, ker je več delovnih organizacij sprejelo sklep, da ne bodo nikogar niti odpustili niti ne na novo sprejeli. Prav gotovo so taka stališča močno zgrešena, posebno še zato, ker prav v teh podjetjih nimajo ustreznega strokovnega kadra in so taka stališča sprejeli na pritisk tistih, ki določeno delo opravljajo, nimajo pa ustrezne izobrazbe, pa se zato bojijo za svoje stolčke. Kolektivni bodo morali resneje razmišljati, če je potrebna selekcija ali ne in ali bodo sedanji kadri kos zahtevnejšim pogojem poslovanja in napredku podjetja.

Ko so govorili o samoupravljanju so ugotovili, da zaradi pomanjkljivega znanja včasih pa tudi zato, ker posamezniki mislijo, da ne znajo lepo govoriti in se jim bodo smejali, o bistvenih stvareh odloča le del članov samoupravnih organov ali upravnega vodstva. Opažajo tudi, da sveti EE životarijo, ljudje se sestajajo, vendar skoraj o ničemer ne odločajo. Ljudje v samih kolektivih že opažajo, da tako ne gre naprej. Ali bodo svete ukiniti, ali pa jim dali pristojnost odločanja, ne samo formalno, ampak tudi materialno.

Nujno bo treba rešiti tudi vprašanje kolektivne in individualne odgovornosti. Gre predvsem za odgovornost posameznih strokovnjakov, ki so zadolženi za realizacijo sklepov samoupravnih organov. Dogaja se, da posamezniki ali posamezne službe servirajo samoupravnim organom neustrezne predloge,

ki jih le-ti tudi sprejmejo. Pri izvajanju teh sklepov pa se pokažejo pomanjkljivosti. Tedaj pa se posamezniki skrivaje za samoupravne organe.

Analize interne zakonodaje so pokazale, da so razni pravilniki in pravila pa tudi statuti v precejšnji meri sestavljeni brez potrebnih izkušenj in da ne izražajo

dejanskega stanja v podjetjih. Posebno poglavje pa so razni razpisi. Osnovna pomanjkljivost so netočno precizirana določila, kot naprimer enačenje šolske izobrazbe s prakso. Z drugimi besedami: v statutih so take določbe, ki kar najbolj ustrezajo ljudem, ki sedaj opravljajo to delo.

Na občnem zboru so izvolili nov plenem občinskega sindikalnega sveta Tržič, ta pa je na prvi seji izvolil za predsednika Marjana Bizjaka, za podpredsednika Jožeta Benedičiča in za tajnika Janeza Jezerška.

- S. BREZAVŠČEK

Velika nevarnost

zaradi drobnih zadev

Z novim letom, se pravi čez poldrugi mesec, bodo ukinjeni vsi občinski skladi za stanovanjske gradnje in vsa sredstva bodo preko bank prevzela tako imenovana stanovanjska podjetja. Glavna sprememba je v tem, da bodo sredstva kolektivov (4 odstotkov ob bruto osebnih dohodkov) doslej ostajala samim kolektivom, ki naj bi preko novoustanovljenih stanovanjskih podjetij skrbela za gospodarno vzdrževanje obstoječega stanovanjskega fonda in za gradnjo novih stanovanj.

Čas hitro teče in kot pri marsikateri nalogi kaže, da nas bo tudi ta rok postavil ob zid. Doslej se namreč niso izoblikovala mnenja o gospodarjenju s stanovanji v prihodnje. Kakšno območje naj stanovanjska podjetja zajemajo? To je sicer stvar podjetij, tistih ki imajo denar. Prav to pa je eden glavnih kamnov spotike, ki zadržuje rešitve. Javljajo se težnje, ki imajo tudi svoje utemeljeno ozadje, da bi domala vsak kolektiv, vasj večji, ustanovil svoje podjetje.

Tako so na primer v Kranju težnje, da bi ustanovili tri ali celo štiri podjetja, ki bi skrbela za približno 2.000 sedanjih stanovanj. Podjetje mora imeti potrebni strokovni in administrativni kader. Tako bi samo eno podjetje obremenilo letno namenska sredstva za stanovanja z najmanj 20 milijoni dinarjev! To pa že pomeni tri, lahko tudi štiri stanovanja manj.

Napačno bi bilo izsiljevati odločitev o potrebnem številu podjetij. Toda praksa bo prav gotovo pokazala, da bo vsako podjetje več samo v škodo osnovnemu cilju: čim hitrejši izgradnji stanovanj.

Kaj se lahko doseže s skupnimi močmi in kaj pomeni drobljenje sredstev zelo nazorno že kažejo letošnje razmere v Kranju. Sklad je brez sredstev. Če delna negotovost glede nadaljne ureditve je hudo prizadejala dejavnost. Na novo niso začeli graditi niti enega stanovanja, gradnjo 60 stanovanj pa so ustavili, ker ni denarja itd.

To so stvari, ki so prav ob tej priložnosti vredne pomisleka. Hkrati s težnjami po drobljenju teh sredstev še bolj rastejo težnje po individualni gradnji. Čeprav je ta za posameznika ugodna in tudi navidez primerna, je zadnja leta povzročila nemalo škode. Po vseh obrobni, dovoljenih in nedovoljenih krajih »rastejo« hišice, ki že danes onemogočajo najnujnejšo ureditev prometa, vodovoda in drugih komunalnih naprav.

Vsaka šola nekaj stane. Toda preveč je že bilo »šol« na račun skupnega denarja in ne bi bilo prav, če bi tudi v tem primeru morali ponavljati razred.

ŽIČNICA VOGEL V BOHINJU BO OD 8. 11. 1965 DO NADALJNEGA ZAPRTA, ZARADI REDNIH LETNIH VZDRŽEVANJEVALNIH DEL.

Kam naj se obrne občan?

Pod tem naslovom smo 27. oktobra objavili informacijo o splošnem poslovanju krajevnih uradov v kranjski občini. Več bralcev pa nas je zatem opozorilo in celo grajalo, da smo bili premalo konkretni, da občan iz tistega še ni razbral, kaj lahko uredi na krajevnem uradu in kaj ne. Zato tokrat konkretnije.

Na vseh enajstih krajevnih uradih: Besnica, Cerklje, Goriče, Jezensko, Mavčiče, Naklo, Predoslje, Preddvor, Senčur, Trboje in Žabnica lahko občani opravijo tele posle:

Obča uprava: potrdilo o premoženjskem položaju, izjava o gnotnem položaju, priglasnice za otroški dodelek.

Financ: Oprostitev davka zaradi zdravljenja, pogrebnin, delanezmožnih in mladoletnih oseb, odgoditev dav-

ka po obrokih — akontaciji in oprostitev davka za novo zgrajeno hišo.

Gospodarstvo: posek, tesaenje in razrez lesa, posek orehovih in macesnovih drevov, krčitev gozda, golosek sprememba kulture, oprostitev prispevka za gozdni sklad in škoda po divjadi.

Gradbeništvo: prošnja za lokacijo, gradbeno dovoljenje, uporabno dovoljenje, priglasitev gradnje.

Družbene službe: prošnja za socialno in kadrovske pomoč.

Notranje zadeve: prošnja za izdajo raznih matičnih izpisov, potrdilo o identiteti — prošnja, potrdilo o kazenski evidenci — prošnja, priglasitev prireditve, začasno potrdilo o zdravju žvane, priglasnice za osebne izkaznice, prijava odjave ali sprememba stalnega in začasnega bivališča, prijave tujcev, sprememba bivališča vojnega obveznika za narodno obrambo.

O vseh teh zadevah je treba, da se občani obračajo na krajevne urade, kjer prejemaajo za to ustrezne obrazce, izpolnijo prošnje in podobno. Hkrati pa krajevni uradi nudijo občanom vse informacije in pojasnila ter konkretno pomoč pri najrazličnejših primerih, ko morajo ljudje pismeno uveljavljati svoje pravice. Zaželeno in v korist občana je, da se ta obrača na krajevni urad v vsakem primeru, da se tako izogne stroškom potovanja in izgubi časa ali pa vsaj primerno pripravi in opremi z ustreznimi dokumenti, če njegova zadeva narekuje pot na organe oziroma službe občine ali višjih teritorialnih skupnosti.

K. M.

Zdaj, ko vsak dan že lahko pričakujemo sneg, so delavci Komunalnega servisa Kranj začeli urejati Delavsko cesto v Stražišču. Načrt je izdelan za vso cesto do Skofjeloške ceste, vendar jo bodo zdaj uredili le od odcepa poti na Jošta do samopostrežne trgovine, ostali del pa bo prišel na vrsto kasneje. Letos bodo cesto le razširili in utrdili, asfaltirali pa spomladi. Cesta bo moderna, široka 11,6 m, od tega bo 8,6 m cestišča in po 1,5 m pločnika na vsaki strani. Obenem s sedanji zemeljskimi deli urejajo tudi kanalizacijo in vse ostale komunalne naprave — Foto F. Perdan

Gospodarske novice

KALKULACIJA ZA ŽICE IN ŽEBLJE

Zvezni zavod za cene ni sprejel predloga za povišanje cene žebblem oz. za znižanje cen valjane žice, ki je osnovni reprodukcijski material za proizvodnjo žebblem. Takšno stališče so zavzeli na osnovi kalkulacij, ki so jih predložili proizvajalci žebblem oz. valjane žice. Po informaciji zveznega zavoda za cene namreč niso točne trditve proizvajalcev žebblem, da je po reformi cena surovine (žice) večja kot cena finalnega proizvoda (žebblem); kalkulacije kažejo, da je dovoljena cena za kilogram valjane žice 159 din; odobrena cena za kilogram žebblem (za primer je vzeta dimenzija 3,4 mm) pa 206 din. Kljub težavam proizvajalcem žebblem po reformi bodo ti morali iskati rešitev v notranjih rezervah.

BANKE PO NOVEM

Po kriterijih zveznega odloka o ustanavljanju bank v SR Sloveniji, bodo predvidoma po novem letu poslovale naslednje banke: Splošno gospodarska investicijska banka v Ljubljani, Komercialno investicijske banke v Ljubljani, Celju, Kopru, Kranju in Mariboru in Komercialne banke v Novi Gorici, Murški Soboti, Novem mestu, Ptujju in Slovenj Gradcu.

Kljub težavam - optimisti

Zniževanje proizvodnih stroškov najpomembnejši uspeh jeseniških železarjev

Oktober meseca je jeseniška železarna dosegla za več kot 4,5 milijarde dinarjev fakturirane realizacije in pressegla plan. Kljub temu je za obdobje januar-oktober še vedno v zaostanku za skoraj 870 milijonov dinarjev. Ta za-

ostanek se bo do konca leta povečal na 1,5 do 2 milijardi dinarjev. Doslej niso izpolnili plana zaradi nekaterih težav v začetku leta, predvsem zato, ker nova elektropeč in nekatere druge naprave niso stekle v predvidenem roku.

Zaradi suhe jeseni pa primanjkuje elektrike, zaradi česar stoji elektropeč in nekaj drugih strojev, sicer bi se železarna močno približala predvidenemu letnemu planu.

Kljub temu kaže opozoriti

na nekaj izredno pomembnih uspehov, ki so jih dosegli v zadnjih mesecih, ko so se lotili obširnih akcij v zvezi z uveljavljanjem gospodarske reforme. Bistveno boljše uspehe so dosegli v topilnici in jeklarni. Plavžarji so oktobra natopili 12.398 ton surovega železa in s tem preslegli doslej najvišje mesečno proizvodnjo za 157 ton. Pri tem je pomembno, da so to proizvodnjo dosegli z več kot 100 milijoni manjšimi proizvodnimi stroški in da so dosegli zelo dobro kvaliteto.

Podobne uspehe so dosegli tudi martinariji, kar je deloma rezultat boljšega in več vložka iz domačih plavžev. V oktobru so proizvedli v petih pečeh toliko jekla, kot prej v šestih. To pa pomeni za toliko manjše proizvodne stroške in seveda več vložka za ostale obrate. Martinariji so v 10 mesecih letno proizvedli 14.000 ton več jekla kot je bilo planirano, medtem ko je elektropeč, zaradi kasnejšega začetka obratovanja in sedanjega pomanjkanja elektrike za okrog 8.000 ton pod planom. Kljub temu je jeklarna kot celota še vedno nad predvideno letno dinamiko, ki pa jo do konca leta ne bo mogla obdržati, zaradi že omenjenih težav.

Vlak dražji kot letalo!

(Nadaljevanje s 1. strani)

niški promet na železnici pa se je v zadnjih šestih letih zmanjšal na 39 odstotkov v primerjavi z letom 1959. Za ureditev oziroma popravilo proge bi potrebovali okrog 60 do 70 milijonov dinarjev. Če bi hoteli, da se ta progta sama vzdržuje, potem bi, kot so izračunali, morali plačevati okroglo 128 dinarjev za prevoženo tona blaga po kilometru, potniki pa po 30 dinarjev. Se pravi, da bi vozovnica iz Trziča do Kranja veljala okroglo 450 dinarjev! To pa je zelo drago. Sedanja cena avtobusa je 160 dinarjev. Celo potovanje z avionom je cenejše, saj stane vozovnica po novih cenah iz Brnika v Beograd 12.200 dinarjev, kar pomeni 21 dinarjev za kilometer.

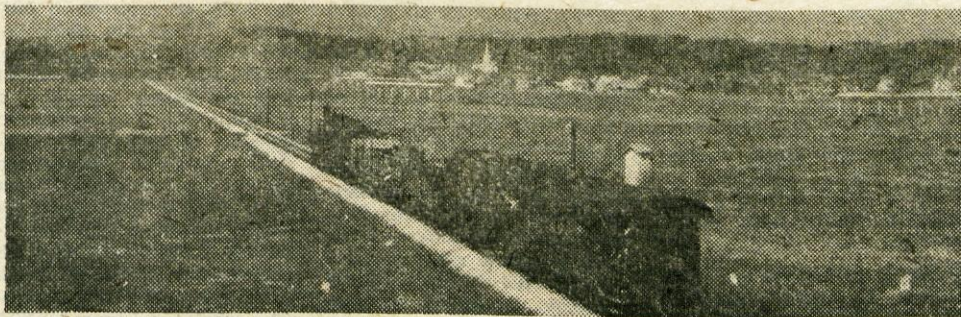
Res da ti podatki železnice niso dokumentirani. V

Trziču tudi upravičeno pripominjajo, da ne bi smeli delati izračunov za vsako progto, marveč upoštevati celotno omrežje na širšem območju. Toda vse to verjetno ne bo nič zaleglo. Železničarji pravijo, da morajo upoštevati rentabilnost, da imajo v celoti velike izgube in da bodo s predvideno ukinitvijo sedmih prog in 37 vlakov na ostalih progah pridobili letno okrog tri milijarde dinarjev.

Eden izmed predlogov za trziško industrijo je, naj bi ta sama prevzela vzdrževanje proge, ki bi jo uporabljali kot industrijski tir. Vendar se v Trziču ne ogrevajo za tako rešitev, ker bi bila zelo draga. Predvideno je tudi, da bi zlasti prevoz premoaga v Trzič, kar je predstavljalo lani 75 odstotkov vseh prevozov, prevzeli tako

imenovani avtovlaki od rudnika do tovarne. Predvideno je tudi, da bi ta del proge ostal do Naklega, kjer bi naj bila razkladalna tovarna postaja in ob tem morda delna olajšava za Trzič.

Res je, da se v Trziču in med ljudmi vzdolž te proge ne sliši dosti hude krvi ob tem problemu, saj kot potniki se tu vozijo v glavnem le dijaki, ki pa se na tiho celo veselijo spremembe v prepričanju, da jim bodo potem zagotovljene ugodnejše vožnje z avtobusi. Toda trziško gospodarstvo je pred veliko dilemo. Dobre pol stoletja (prvi vlak je tam zapiskal 1908. leta) je usmerilo novo življenje v Trzič, zlasti pa razvoj industrije. Zato je možno, da bodo sedanje spremembe v prometu imele svoj odmev na usmerjanje nekaterih vrst gospodarstva. — K. Makuc

Bo res železniško progto proti Trziču zarastel plevel? — Foto Perdan

Na vprašanje, kateri so najpomembnejši rezultati sedanjih prizadevanj delovnega kolektiva pri izvajanju akcijskega programa, je tehnični direktor Bogomil Homovec, ob koncu razgovora povedal, da je najvažnejše občutno znižanje proizvodnih stroškov, manjša poraba koksa v proizvodnji surovega železa, manjša poraba goriv v jeklarni in valjarni in boljši red v proizvodnji.

J. P.

ZA IN PROTI VIKENDOM V RADOVLJIŠKI OBČINI

NA RAZPOTJU

med trenutnimi in perspektivnimi koristmi

Življenje v velikih mestnih naseljih z neprestanim ropotom in nezdravim ozračjem, buren ritem dela in splošni gospodarski razvoj, ki bo postopoma omogočal prehod na 42-urni delovni teden, vzbujajo pri mnogih ljudeh željo po gradnji vikendov za oddih v mirnejšem okolju.

Gorenjska je zaradi naravnih lepote, alpskega podnebja in turistične razvitosti še posebno privlačna. Pa tudi dostopna je, zlasti ko bo dograjena nova cesta na odseku Podtabor-Podvin.

Republiški urbanisti ocenjujejo, da bo v perspektivi potrebno na Gorenjskem rezervirati za vikende 10 — 15 tisoč lokacij. To pa bo možno zagotoviti le z do-

bro pripravljeno urbanistično dokumentacijo.

Ze vrsto let je močno povpraševanje po lokacijah za vikende na področju Bleda in Bohinja. Zato je Skupščina občine Radovljica naročila zazidalne načrte za nekaj vikend naselij. Na področju Bohinja so v izdelavi ali že izdelani načrti za vikende na Voglu, v Ukancu in na Ribčevem

lazu, na področju Bleda pa pod Kozarico in pod Stražo. Vikend naselje je predvideno tudi pod Leskami nad Šobčevim bajerjem. Za vse te načrte je občina v zadnjih treh letih izdala preko 8.000.000 dinarjev.

Tem prizadevanjem povsem nasprotno politiko pa je Skupščina ubrala z odlokom o davkih na nepremičnine. Za promet z nepremičninami, to je zemljišči in stavbami, ki naj bi bile namenjene vikendom, je uvedla stopnjo pro-

metnega davka od 80 do 150 %. Praktično to pomeni, da bi prodajalec, ki je prodal nekemu hišico za vikend za 3.000.000 dinarjev, moral plačati 4.500.000 dinarjev prometnega davka. Takšna politika bo v radovljiški občini povsem zavrla legalno pridobivanje zemljišč in hiš za vikende.

Kakšen naj bi bil razlog za ta ukrep? Predstavniki občine so povedali, da občinski proračun in gospodarstvo na področju občine od vikendov ničesar nima. Ne samo to, celo povečujejo se stroški komunalnega vzdrževanja.

Mnogi občani pa mislijo drugače. Lastniki vikendov koristijo trgovske, gostinske in druge usluge na območju občine, del vikendov

pa je možno pridobiti tudi za povečanje turističnih kapacitet. Vse to pomeni dodatni priliv sredstev za občino in povečanje prometa, od česar ima tudi občina neposredne koristi. In končno, vikend je sodobna oblika rekreacije delovnih ljudi. Ali nam to nič ne pomeni?

Politika občine do vikendov je torej na razpotju. Skupščina bo verjetno morala prisluhniti utripu časa in omogočiti interesentom gradnjo, pri tem pa voditi premišljeno urbanistično politiko, kajti divja gradnja vikendov in drugih objektov kjerkoli, lahko nepopravljivo izmalči ohranjeno naravo v Bohinju in občutljivo okolico Bleda.

-MIK

NEPRAVILNA REAKCIJA NA GOSPODARSKO REFORMO?

Ni zanimanja za izobraževanje

Po uradnih podatkih je v radovljiški občini čez 50 odstotkov ljudi, ki nimajo dokončane osemletne šole. V novih pogojih gospodarjenja je na vsakem delovnem mestu potreben proizvajalec z določeno osnovno izobrazbo. Kljub temu delovne organizacije ne kažejo zanimanja za šolanje svojih delavcev. Težijo, da bi strogo ločili strokovno od družbenega izobraževanja.

V občini Radovljica niso krčili sredstev pri skladu za šolstvo. Skupščina je pravilno ocenila pomen izobraževanja. Tako tudi delavska univerza, ki skrbi za izobraževanje odraslih, ni bila bistveno prizadeta v dotacijah za svojo osnovno dejavnost — splošno izobraževanje.

Kaže pa, da večina kolektivov še ni spoznala v kolikšni meri sta povezana izobrazba in produktivnost. Drugače res ne moremo oceniti dejstva, da se je za večerni tečaj osemletne šole pri DU prijavilo le 20 ljudi.

Delavska univerza je bila pripravljena odpreti posamezne oddelke v samih podjetjih. Prav tako (po zagotovilih nekaterih predstavnikov podjetij) ni vprašanje finansiranja, saj šolnina ni višja kot lani t. j. 4.000 din mesečno za slušatelja. Edina ovira je nezainteresiranost podjetij. »Ni časa«, ker iščejo »notranje rezerve«.

Seveda ni tako po vseh

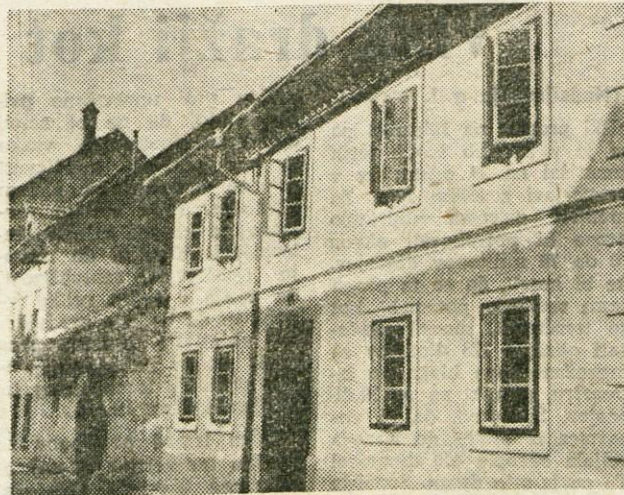
podjetjih. Nekatera so se že domenila z DU za interne seminarje za samoupravne organe. V takšnem dogovoru je DU z LIP Bled in ELAN iz Begunj. S tovarno čipk in vezenin na Bledu so v dogovoru, da bi organizirali strokovni tečaj za njihove stroke za vse člane kolektiva. V okviru tega strokovnega tečaja bo odrejeno tudi 15 ur za družbeno-ekonomsko izobraževanje.

V delu DU v Radovljici se že pozna močan vpliv gospodarske reforme. Tako v letošnjem letu ne nameravajo odpreti administrativnega tečaja, ker po tem kadru sedaj ni več potreb v gospodarstvu. V splošno izobraževalnem delu se bodo bolj povezali z Združenjem kulturno-prosvetnih organizacij in z občinskim sindikalnim svetom.

V njihovem delu se vse bolj kažejo potrebe, da se posvete tudi nekaterim komercialnim tečajem. Odprli so že kuharske tečaje v Radovljici in na

Bledu. Čeprav takšni tečaji ne sodijo v področje izobraževanja, ki ga obravnava DU, pa veliko zanimanje kaže, da je tudi ta dejavnost potrebna, saj je bila že več let močno zanemarjena.

P. Colnar

Jutri (14. novembra) dopoldne ob 11. uri bodo na rojstni hiši kamniškega rojaka, književnika Frana Albrehta v Prešernovi ulici v Kamniku svečano odkrili spominsko ploščo — Foto Perdan

JESENICE: Več sredstev

za kulturno-prosvetno dejavnost

V ponedeljek (8. novembra) je bila skupna seja sveta za kulturo in prosveto skupščine občine Jesenice in upravnega odbora sklada za financiranje kulturno-prosvetne dejavnosti.

V razpravi o rebalansu sklada za financiranje kulturno-prosvetne dejavnosti so člani sveta in upravnega odbora dokončno razdelili ostank sredstev v višini 3.014.300 dinarjev; potrdili so zvišanje sredstev knjižnici za 1.327.000 dinarjev, na osnovi pogodbe so 1 milijon dinarjev namenili gledališču, 500.000 dinar-

jev kulturno-prosvetnim društvom, 200.000 din občinskemu odboru ljudske tehnike, 200.000 din Prešernovi rojstni hiši za odkup osnutkov z reklamnih tabel in 300.000 din oddelku za zgodovino delavskega gibanja Tehničnega muzeja na Jesenicah. S tem se je vsaj deloma popravila precej neugodna finančna situacija kulturno-prosvetnih ustanov in organizacij, ki je nastala po prvotnem predlogu rebalansa proračunskih sredstev.

Na seji so nadalje odobrili jeseniški Svobodi 300.000 dinarjev za kritje stroškov gostovanja v Pionbinu v Italiji in odklonili vlogo gorenjskega muzeja v Kranju, ki je predlagal, da Prešernova rojstna hiša v Vrbi odstopi zbirko različnih izdaj Prešernovih poezij Prešernovemu muzeju v Kranju. Na seji so bili enotnega mnenja, da v Prešernovo rojstno hišo na vsak način sodijo tudi izdaje njegovih poezij.

Republiški sekretariat za kulturo in prosveto je skupščini občine poslal predlog o gostovanju poklicnih dramskih gledališč. Cena takega gostovanja je od 250 do 350 tisoč dinarjev. Člani sveta in upravnega odbora so sprejeli sklep, da v letu 1965 zaradi pomanjkanja sredstev tega predloga ne morejo sprejeti, za leto 1966 pa naj bi v proračunu gledališča bila zagotovljena tudi sredstva za dvoje ali troje gostovanj osrednjih slovenskih gledališč.

Bojan Čebulj

javna plošča ne more tiskati pod prešo, temveč samo ročno. In kjer grafik uporablja več plošč, tam stori tudi več napak.

Kljub tem pripombam pa so Lukičeve grafike sposobne, da nam pričarajo vizijo, stikano iz nežnih linij, strukturo nekega s temi linijami obdanega, drugače zaznavnega prostora. Pri tem grafik ne vsiljuje svoje misli, ampak pušča gledalcu prost sprehod, v nekaterih listih že skoro resnično neskončnega prostora. In če nam grafik ne vsiljuje svoje zamisli tega brezprostora, moramo tudi mi vzeti njegovo grafiko takšno, kakršna je.

Andrej Pavlovec

DOMŽALE:

Razširjena dejavnost

Zavoda za glasbeno izobraževanje

Te dni je bil v Domžalah posvet o razširitvi dejavnosti Zavoda za glasbeno izobraževanje na področju glasbene vzgoje, vključno z baletno in ritmično vzgojo.

Na posvetu, kateremu je prisostvoval tudi predsednik plesne zveze Slovenije Vinko Ban, so se domenili, da bo zavod prevzel z novim letom organizacijo plesnih tečajev

v vseh večjih krajih v domžalski občini, pa tudi na šolah, baletno šolo in v perspektivi tudi športno-plesne sekcije.

Doslej je bilo to področje vzgoje in zabave mladine prepuščeno občasnim akcijam občinskega komiteja Zveze mladine.

Franci Gerbec

Grafični listi Jovana Lukića

Jovan Lukić je bil rojen leta 1924 v Šabcu. V Novem Sadu je končal grafični oddelek tamkajšnje šole za umetno obrt. Sedaj dela v ateljeju delavske univerze »Moša Pišade« v Šabcu in se aktivno ukvarja tudi z ilustracijo in opremo knjig. Razstava v Kranju je njegova prva samostojna razstava, ker je doslej razstavljal samo v skupinah v domačem kraju Šabcu, Novem Sadu in v Beogradu.

Lukiću je edina zapoved čista likovna forma, ki jo hoče izpovedovati v svojih grafikih-gipsorezih. Vendar svoje zapovedi ne more vedno tudi uresničevati do tiste mere, kjer bi se lahko otrešal vseh zunanjih vplivov

(vzorov v obdajajočem ga svetu in vzorov v sodobni umetnosti) in tako stojimo pred deli, ki kažejo dokaj nadarjenosti. Sicer se odreka ali ogiba prijemom, ki bi jim mogli očitati čisto senzacionalnost, ne ogne pa se jim vendarle ne v celoti. Bolj kot gradnja oblik in ploskve iz pajčevinasto tankih nežnih črt so razni barvni poudarki, ki naj bi izdajali posamezne predele prostorsko stikane grafike, tisti, ki jih Lukić uporablja kot senzacijo. Ta pa je napačno podana. Zato so črno beli gipsorezi tudi uspešnejši. Z barvo tonirani ali dvakrat tiskani in tiskani (poudarjeni) le delno pa so slabši tudi tehnično, kar pa je delno opravičljivo, ker se

PO KONCERTU DVEH KOMORNIH ZBOROV V PODNARTU

Le tako naprej!

Prejšnjo soboto (6. novembra) je priredila Svoboda Podnart zanimiv koncert vokalne glasbe v domačem kulturnem domu. Občinstvu sta se to pot predstavila z

bogatim programom različnih skladb kar dva zbora; moški zbor Stane Žagar iz Krope in mladinski mešani, ženski in moški zbor iz Podnarta. Rutinirani zbor iz Krope, z večletno bogato in ustvarjalno prakso, je samo potrdil svoj sloves, ki ga upravičeno uživa že nekaj let, medtem ko se je mladinski zbor iz Podnarta na koncertni prireditvi to pot predstavil prvič. Njegov nastop je pomenil za javnost presenečenje, saj je zbor v razmeroma kratkem obdobju osmih mesecev pokazal velike uspehe in presenetljiv napredek.

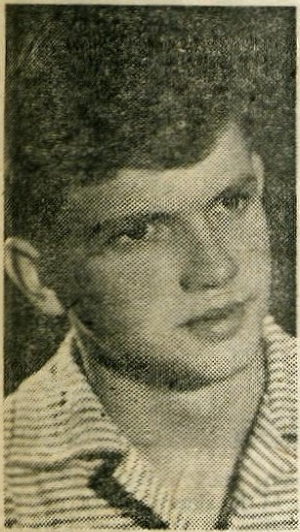
Komorni moški zbor iz Krope je v štirih letih svojega obstoja opravljal pomembno kulturno poslanstvo v domačem kraju in tudi v ostalih številnih krajih občine in drugod. Zbor vodi profesor Egi Gašperšič, eno leto pa je bil zaradi njegove odsotnosti dirigent Matvej Fabjan. Izbor pesmi za jema domala vse zvrsti glasbene tvornosti; zelo bogat je njihov repertoar pesmi drugih narodov. Na letošnji občinski reviji vokalne glasbe junija je pokazal velike umetniške kvalitete. Njegova ustvarjalna in izvajalska raven pa še vedno raste in se sproti oplaja z novimi tvornimi prijemi; tvornost je dinamična, ustvarjalna in vedno živa.

Zbor mladih iz Podnarta sestavlja 20 mladih pevcev v starosti od 16 do 20 let. Prvikrat so nastopili pred javnostjo na junijski glasbeni reviji, medtem ko so se preteklo soboto prvokrat predstavili pred domačim občinstvom na celovečerni koncertni prireditvi. Čeravno so vsi pevci pravzaprav še začetniki v zborovskem petju in v nastopanju pred javnostjo, so na prvem koncertu pokazali, da so se resno in z zavzetostjo lotili dela. V dobrih rokah zborovodje profesorja Matevža Fabjana je zbor nastopil zelo dobro pripravljen in je povsem obvladoval tudi zahtevnejše skladbe, kakršne je pevovodja uvrstil v spored, da pokaže zmogljivost pevskih in tehničnih kvaliteta mladega in mnogo obetajočega zbora. V tem pa je tudi popolnoma uspel.

Oba zborovodja, Gašperšič in Fabjan, z veliko poštovanostjo in z dobro voljo vzgajata mlade pevce in v veliki meri pripomoreta, da se je komorna glasba v nekaterih krajih povzpela do tako zadovoljive izvajalske stopnje. V tem sta za zgled in spodbudo tudi vsem ostalim pevovodjem, ki se prav tako trudijo, da bi dosegli uspehe.

Jože Bohinc

5 vprašanj - 5 odgovorov

Pet vprašanj nam je postavil študent medicine VIKTOR KEŠE iz Kranja. Njegova vprašanja so zanimiva zaradi tega, ker je v njih zajel več področij našega družbenega življenja.

Ukinjeni regres

VPRAŠANJE — Z novim letom bodo ukinili zvezni regres JZ za mesečne karte, ki jih prejemajo dijaki in študentje. Pojasnili so, da bodo vprašanje teh vozovnic rešile posamezne občinske skupščine. Ker je v Kranju veliko dijakov in študentov, ki se vozijo vsak dan v šolo v Ljubljano, lahko v imenu vseh vprašujem, kaj bo ukrenila skupščina občine Kranj?

ODGOVOR — Odgovoril je načelnik oddelka za občo upravo skupščine Kranj JANEZ JOCIF.

To vprašanje bomo obravnavali v zvezi s planom in proračunom občine v mesecu decembru. Ker je problem preveč pereč, se z njim bavijo že sedaj posamezni organi skupščine. Za sedaj organi še zbirajo podatke o številu študentov in dijakov in vsoti, ki bi bila potrebna za kritje vozovnic. Vsi občinski organi se zavedajo važnosti tega problema in bo morala skupščina najti ugodno rešitev in zaradi tega ni bojzani, da bi bili dijaki in študentje prizadeti.

Kranjska trgovina

VPRAŠANJE — Potrošniki v Kranju niso zadovoljni s trgovsko mrežo, ki ima monopol in zaradi tega lahko navija cene. Kakšen izhod je iz tega položaja?

ODGOVOR — Posredujemo del razgovora, ki ga je imel predsednik skupščine občine Kranj MARTIN KOŠIR s kolektivom Tekstilindusa v torek, 9. novembra.

Prav sedaj pripravljajo službe pri občinski skupščini

material o trgovski mreži. Ta material bodo dale v razpravo skupščini in javnosti. Trgovina v Kranju ni povsem zaprta v svoj krög. Sedanji podatki kažejo, da je 37 odstotkov trgovine s sedežem izven Kranja. Ta trgovina dosega tretjino prometa in je tudi vložila eno tretjino investicij za razširjeno trgovinsko dejavnost v zadnjih letih.

Najtežje je z življskim blagom. Pri njem so potrošniki v glavnem odvisni od individualnih kmetijcev na tržnici. Položaj bo urejen z novim blagovnim centrom, ki je v načrtu. Kranju bo omogočil hitrejši razvoj trgovine in dal možnost še večje izbire blaga in konkurence.

Trgovine ne bi smeli ocenjevati samo kot izkoriščevalca družbe, ampak kot nujnega posrednika med potrošniki in proizvajalci, ki lahko veliko pomaga v razvoju proizvodnje in kooperacije raznih podjetij.

Zakaj semaforji

VPRAŠANJE — Čudna je odločitev, da potrebujemo v Kranju semaforje. Smešen je prizor, ko mora pred praznim križiščem čakati osamljen avtomobilist, ker je pač slučajno naletel na rdečo luč. Ali ne delajo semaforji le škodo, saj poleg tega, da zavirajo promet, edino še trošijo »zelo drago električno energijo«?

ODGOVOR — Na oddelku za gospodarstvo skupščine občine Kranj smo prejeli naslednje pojasnilo:

Ko bo izvedena B varianta gorenjske ceste bo cesta JLA prdstavljala glavno mestno vpadnico. To je eden izmed vzrokov, da so bili postavljeni semaforji. V planu je tudi, da bo križišče cest Staneta Zagarja in Ceste JLA prav tako opremljeno s semaforji — zaradi istega vzroka.

Ureditev križišča med Cesto JLA in Kidričevo cesto je bila nujna. Na tem križišču je prišlo že do več nesreč. Vozniki motornih vozil niso upoštevali desnega pravila, pešci pa niso upoštevali prometnih predpisov. V bližini so pričeli z gradnjo nove šole. Vse to so zadostni dokazi, da bodo semaforji v bližnji prihodnosti še zelo potrebni.

Ko križišče še ni bilo urejeno je bilo vedno zasedeno in polno. Prihajalo je tudi do nesreč. Sedaj je na videz križišče prazno, semaforji pa nepotrebni. To dokazuje, da je križišče dobro urejeno ali pa vsaj mnogo bolje.

Povsem druga stvar je vprašanje prižigavanja in ugašanja semaforjev. Trenutno so potrebni res le v »konkacah. Organ ki uravnja s se-

maforji, bi moral poskrbeti, da v ostalem času utripa samo rumena luč, ker drugače semaforji res le ovirajo promet.

Letni kino

VPRAŠANJE — V Kranju smo imeli najlepši letni kino v državi. V rubriki 5 vprašanj 5 odgovorov je bilo že govora o njem. Tedaj je bilo javno obljubljeno, da bomo dobili nov letni kino na nogometnem igrišču, oziroma, da bo postavljeno prenosno platno na igrišču. Zanima me, zakaj javna obljuba ni bila izpolnjena?

Za odgovor smo prosili direktorja Kinematografskega podjetja v Kranju. Pojasnil nam je, da zaradi prezapo-

slenosti ne more dati odgovora in da bo odgovoril v naslednji številki. Torej pričakujemo, da bomo lahko v naslednji rubriki objavili njegov odgovor, saj bodo tako dobili pojasnilo številni ljubitelji »sedme umetnosti«.

Igrišče za košarko

VPRAŠANJE — Košarka je med najbolj razširjenimi in tudi kvalitetnimi (ženske v I. zvezni ligi) športi v Kranju. Zakaj na novem, dragem stadionu v Kranju ni košarkaškega igrišča?

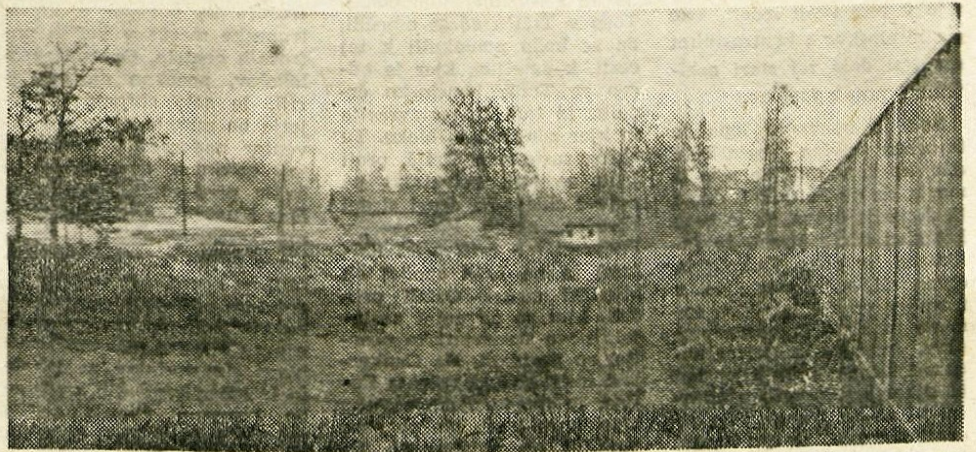
ODGOVOR — Na Zavodu za vzdrževanje in gradnjo športnih objektov smo dobili naslednje pojasnilo:

Pri gradnji stadiona so imela prednost igrišča za no-

gomet, atletiko in tenis, ker za te športe v Kranju sploh ni bilo igrišč, a so jih športniki nujno potrebovali. Za košarko je igrišče v Savskem logu, ki pa sicer res ne ustreza več svojemu namenu.

Zavod v naslednjem letu verjetno ne bo dobil sredstev za gradnjo malih igrišč, ki so predvidena v Straheči dolini. Investicije so predvidene le za delno dograditev tribune in dovršitev asfaltne ceste na stadionu.

Košarkaško igrišče bi bilo mogoče urediti z manjšimi sredstvi na asfaltiranem rokometnem igrišču. Sami košarkaški delavci za sedaj niso postavili še nobenih zahtev oz. predlogov za ureditev igrišča.

Prostor v Straheči je namenjen »v perspektivi« za gradnjo igrišč za »male športe«; tu naj bi bila tudi košarkaška igrišča. Vsa sredstva pa vlagajo zdaj v tribuno in ureditev cest na stadionu, košarkaši in odbojkarji pa so brez primernih igrišč

POZOR PRED SLABIM VINOM

Višje cene

Strokovnjaki računajo, da bomo letos pridelali približno 45.000 vagonov vina, torej

Noe na Zlatem polju

Hišni svet in Krajevna skupnost na Zlatem polju v Kranju sta več let iskala možnost, da bi zgradili v naselju igrišče za predšolske otroke, kajti njihovo razvedrilo je bila le cesta in ulice. Ko so letos zbrali tudi sredstva, so delo zaupali Kmetijsko življskemu kombinatu — obratu Vrtnarija. Ti so se stvari lotili pred dvema mesecema. Toda deja gredo zelo počasi naprej. Nekateri hudomušneži govore, da se gradi tako počasi kot je Noe gradil baroko. Na igrišču manjka še marsikaj, med drugim tudi klopi, lepotično grmičevje za okolico in drugo. — R. Č.

10.000 vagonov manj kot lani. Ker zalog vina — zaradi povečanja izvoza praktično nimamo, bo ponudba močno padla. To se bo med drugim poznalo tudi na ceni. Zaradi manjšega pridelka grozdja, je bilo že grozdje precej dražje kot lani. Predvidevajo, da se bo cena vina v maloprodaji dvignila za približno 100 dinarjev. To bo verjetno vplivalo na manjšo potrošnjo vina doma in na zmanjšanje izvoza, zlasti na konvertibilna področja.

Razen tega je nevarnost, da se bo povečala proizvodnja umetnih vin, ker bodo proizvajalci za vsak porabljen kilogram sladkorja zaslužili približno 400 dinarjev.

Pozor torej: pred cenami in predvsem pred slabim vinom!

KRANJ:

Presenečenje poplavlencev

Predstavniki Krajevne skupnosti in Rdečega križa z Zlatega polja v Kranju so v soboto odpeljali v Lendavo zbrane prispevke prebivalcev tega stanovanjskega naselja za poplavlence. V oblačilih in denarju so zbrali preko en milijon in pol din vrednosti. Podjetje vodovod Kranj pa je dalo na voljo svoj dostavni avto, da so z njim prepeljali darovana oblačila in obutev. Kakor sta nam povedala tajnik SKS Zlato polje in podpredsednik krajevne organizacije RK Stevan Šuput in Angel Vidic, so bili v Lendavi nad vse presenečeni ob tolikšni pomoči samo iz ene krajevne skupnosti, zlasti še, ker so Zlatopoljčani darovali predvsem malo rabljena ali celo nova oblačila in obutev. Tudi v občinskem odboru RK pravijo, da je to lep uspeh te krajevne skupnosti. — R. Č.

JESENSKI DAN V TRŽIČU

MRAVLJIŠČE

ljudi in avtobusov

Cestni tlak je bil moker in masten od drobnih kapljic dežja, ki je prav jesensko otožno naletoval. Dopoldne v Trziču je bilo prazno, dež in delo sta zadržala ljudi doma, v tovarnah, v uradih. Rdeče strehe starega mesta so bile umite in prijazne, tiho jih je božal dež, ki je pršel iz megle tam zgoraj, iz oblakov, ki so prekrivali nebo, da je bilo skoraj mračno, še bolj kot že sicer med ozkimi uličicami in prehodi, med starimi hišami z majhnimi okni in lepimi pročelji, ki šele v soncu zaživijo v vsej svoji lepoti, šele svetle ploskve s kontrastnimi sencami dajo tej stari arhitekturi pravo vsebino.

Rad jo imam in lepa je tesnobna sivina jesenskega dne, ko komaj toliko prši iz megle, da pustiš dežnik doma in dopustiš dežju, da te boža kot sive rdeče strehe že toliko let. Iz pobočij okrog in okrog silijo iz megle in s temnega ozadja iglavcev rumene in zlate in rdeče ploskve, daleč so in skoraj nedosegljive in zato lepe, kot bi slikar zelo previdno nanašal barve na platno, tihe jesenske barve, in jih sproti brisal, da jih ni več, da jih jutri ni več, le še gole, mokre, temne veje ostanejo, temne in mračne so kot stari križi na starih pokopališčih, pa so potem nekega jutra bele, svetle in temne ploskve zaživijo kot pročelja hiš v sončnem poletnem popoldnevu, srce ni več otožno, bele in rdeče krizanteme in sveče in grobove in trpke misli prekrije sneg. Puste jesenske dneve imam rad zato, ker sem včasih rad sam, ker sem takrat lahko sam tudi sredi mestnega tlaka in sredi ljudi.

Nekako tako sem razpredal misli zadnjic, ravno pravšnji dan je bil, ko sem pohajkoval po Trziču sredi dopoldneva pa je bilo pusto in prazno in temno, kot bi se mračilo. S sprehajalne stezice nad strugo Bistrice je bil stari Trzič pred mano kot na dlani, stisnjen v kotel ob Moščenicu in Bistrici, tih in majhen, le ob straneh je silil v pobočja, od stare, z deskami krite Kurnikove hiše proti cerkvi, pa na stolpnici je bil hrup strojev in ljudi kot bi zidali Babilonski stolp. Trzič hoče ven iz luknje, v nebo, hoče biti moderen, zato mora imeti stolpnico, deset narotropij bo imela in z deli so že pri vrhu. Tudi ti, Trzič! Ampak če so tako odločili arhitekti

in če je to moda, pa naj bo, čeprav tja noter, med najstarejšimi, z deskami krite hiše pod cerkvijo, in med storočno mestno srednjeveško jedro s širokim trgom in cerkvico, ne sodi, ne prilaga se okolju.

Trzič se širi v drugo smer, proti Bistrici, ven iz luknje, iz katere se bo menda res kmalu prišlo »samo po cesti«, kot poje stara trziška hima. Samo da sta zdaj cesti dve, ena slaba in stara, ki jo imajo Trzičani radi, ena pa lepa in nova, ki pa jim ni pri srcu, ker jih je pustila ob strani, ker gre mimo Trziča, čisto blizu, da bi skoraj pljunil lahko nanj, pa vendarle mimo in z njo turisti in denar. Toda v Trziču so se odločili, da se bodo pomaknili k tej cesti, k deteljici, kjer je odcep za Trzič, bencinska črpalka in tudi že restavracija in kjer zdaj zidajo bloke. Tu okrog raste novi Trzič, proti jugu se širi, privatniki pa največ zidajo na drugi strani Bistrice, okrog Pristave, v Podvasci (ob cesti proti Križam) in na Loki spodaj ob bistriški strugi. Ostali predelci, kjer so po vojni nastajala nova stanovanjska naselja, so pozidani. Na Cankarjevi cesti, kjer se začnejo Dolina, je stanovanjska soseka visokih in lepih blokov skoraj tik ob najstarejših trziških hišah okrog cerkve, ki so še z deskami krite in od katerih je Kurnikova, ki stoji tik ob cesti nasproti mostu v Partizansko ulico, najlepša in zaščiten kot kulturno zgodovinski spomenik; zdaj so jo prebelili in popravili streho. Tudi Ravne so pozidane z novimi bloki, na prostoru med starim mestnim jedrom in novo ljubeljsko cesto pa so zgradili novo šolo in zdravstveni dom.

Mravljišče — to je Trzič ob dveh; mravljišče ljudi in avtobusov. Avtobusi so povsem osovili Trzič, kar dvoje podjetij (SAP in Avtopromet Gorenjska) ima tu svoji poslovalnici; približno 61 avtobusov odpelje redno vsak dan iz Trziča in približno toliko jih v Trzič tudi pride. Pri SAP pravijo, da je progla Ljubljana-Trzič izmed vseh njihovih prog najbolj rentabilna; nedvomno v veliki meri zaradi Kranja in Medvod, pa tudi zaradi Trziča, saj je veliko Trzičanov zaposlenih drugje, veliko se jih vsak dan vozi v Trzič, trziški dijaki obiskujejo gimnazijo v Kranju itd. Čeprav je Trzič izrazito industrijsko mesto, pa se z dobrimi avtobusnimi zvezami iz leta v leto samo povečuje odziv sredstev v dru-

ga mestna središča (Kranj, Ljubljana); osebna in splošna potrošnja se prelivata drugam, z njo pa odteka občinska proračunska sredstva, del v Trziču ustvarjenega narodnega dohodka gre drugam. Trziški gospodarstveniki poznajo to prelivanje, zaskrbljeni so, vedo pa, da temu v veliki meri botruje slabo razvita trgovina, pri kateri so poslovni lokali in skladišni prostori ozko grlo. Citirajmo v zvezi s tem nekaj stavkov iz trziškega družbenega plana za letos:

»Trgovina ne bo sposobna absorbirati povečane kupne moči prebivalstva in se bo odstotek odliva osebne potrošnje še povečal v korist trgovske mreže v večjih potrošnih centrih. Opremljenost lokalov, posebno na periferiji, je zelo skromna. Podjetje bo moralo dotrajani inventar nadomestiti z novim, saj določena oprema izvira še iz predvojnih časov. Večina trgovskih poslovalnic nima primernih skladišč, da bi blago lahko pravilno vskladiščili po grupah. Prav tako trgovskim poslovalnicam manjka hladilnih naprav za shranjevanje hitro pokvarljivega blaga. Iz sredstev za lokale in iz amortizacijskih sredstev bo trgovina morala nujno pristopiti k rešitvi opisanih pomanjkljivosti...«

Ves osebni promet so avtobusi železnici popolnoma prevzeli. Avtobus ni nikdar prazen, v vlaknu pa so potniki že kar bele vrane. Edino tovorni promet je železnici še ostal in če bodo trziško prago res ukinili, bodo industrijska podjetja zelo prizadeta, kajti prevoz surovin in končnih izdelkov z avtomobili je mnogo dražji, razen tega pa se bodo pojavili še dodatni stroški za prekladanje.

V trziški industriji je po podatkih za avgust letos zaposlenih 3.293 delavcev, v vsem gospodarstvu pa 4.180. Veliko teh ljudi se vozi na delo z avtobusi iz okoliških vasi, precej pa jih prihaja tudi iz drugih občin. Vsa področja imajo redne avtobusne zveze, edino v Lom avtobus ne vozi, ker je cesta preslaba. Samo v Bombažno predilnico in tkalnico se vozi z avtobusi vsak dan 367 delavcev, in sicer iz Zvirč 16, iz Kovorja 38, iz Leš 53, iz Brezic pri Trziču 25, iz Podbrezic 11, iz Križev 48, iz Sebenj 15, iz Seničnega 20, iz Žigante vasi 24, iz Dupelj 9, iz Naklega 5, iz Kranja 6 (od teh 5 vajencev), iz Podjubeja (Masirjevce, Ankele, Zvirč) 84, iz Čadol 1, iz Doline 4, iz Jelendola 4 in z Gornika 4. V vseh vaseh avtobusnih postaj seveda ni, zato morajo

Turisti ne prihajajo k nam več skozi stari Trzič; ljubeljska cesta je to industrijsko mestece, ki je skoraj brez prenočitvenih in gostinskih kapacitet, pustila ob strani — Foto F. Perdan

iz nekaterih krajev tudi precej daleč peš na avtobus, npr. iz Gozda in Spodnjega ter Zgornjega Veterna v Križe itd. Iz Loma hodi samo v BPT 25 delavk peš v službo. Podatkov za druga podjetja nimamo, prav tako ne podatkov o tistih zaposlenih, ki prihajajo na delo peš iz bližnje okolice ali pa s svojimi prevoznimi sredstvi. Ze sama gneča na trziških ulicah po drugi uri popoldne in posebn gneča na avtobusni postaji pa sta dokaz, da vsak dan prihaja na delo v Trzič iz bližnjih in daljnih okoliških vasi zelo veliko ljudi, da so torej dnevne selitve prebivalstva zaradi razvite trziške industrije zelo živahne in da se na vaseh vse več ljudi odloča za delo v tovarni, čeprav še stanujejo doma.

Število kmečkega prebivalstva se je po vojni seveda močno zmanjšalo zaradi velikih potreb industrije po delovni sili in zato, ker so — razen Križev z okolico in Kovorja — vsa ostala področja trziške občine za intenzivnejšo in modernejšo kmetijsko proizvodnjo skoraj povsem neprimerna. Od 11.612 prebivalcev trziške občine, od teh 5.310 aktivnih, kolikor jih je bilo konec marca letos, je po statistiki aktivnih kmečkih prebivalcev le še 353, vzdrževanih 495 in prevžitkarjev 45. Nekatere vasi v neposredni okolici so postale v precejšnji meri bivalna naselja delavcev; to so značilne agrarne vasi v okolici mest, ki pa se najhitreje spreminjajo in po številu prebivalstva intenzivno napredujejo. V večji ali manjši meri se obdelovanje zemlje v njih še ohranja, vendar se število aktivnih kmečkih prebivalcev zmanjšuje, ob njih pa se hitro veča število delavcev, ki tu gradijo hiše ali

pa živijo na manjši kmetiji kot »polproletarci«, delno od zaslužka v tovarni, delno od kmetije. Taka vas je npr. Križe, kjer se je število ljudi povečalo od 283 v letu 1869 oz. od 357 v letu 1931 na 532 v letu 1963; ali Kovor, kjer je bilo 1931. leta 392 ljudi, 1963. leta pa 466. Pristava, ki je danes že skoraj del Trziča, je povečala število prebivalstva od 86 v letu 1869 na 330 v letu 1931 in na 657 v letu 1963. Druge vasi stagnirajo glede števila ljudi; zaradi oddaljenosti in ne tako zelo slabih pogojev se ljudje držijo kmetovanja, del naravnega prirastka pa se izseljuje. Leše so npr. od leta 1869 do letos povečale število prebivalstva samo za 10 (od 210 na 220). Nekatere vasi v višjih predelih, kjer so za kmetijstvo izredno neugodni pogoji, pa so zlasti po zadnji vojni že kar precej opustele. V Gozdu na Kriški gori je bilo npr. leta 1869 še 70 ljudi, 1931. leta celo 73, leta 1948 le še 52, po štetju konec marca letos pa jih je 49.

Se nekaj je značilno za prebivalstvo trziške občine: več zaposlenih žensk kot moških. Od vseh zaposlenih v gospodarstvu je 2.080 moških in 2.100 žensk, v industriji pa je moških 1.452, žensk pa 1.841. V BPT je po podatkih za avgust približno dve tretjini (913) žensk in ena tretjina (504) moških, pa tudi v Peku in v Tovarni Iepenke je žensk več kot moških. Pomanjkanje ženske delovne sile — čemur pa so botrovali tudi sorazmerno nizki dohodki in zato samovoljni izstopi iz dela — je celo prisililo Bombažno predilnico in tkalnico, da so letos zaposlili 40 žensk z Jesenic, ki jih vsak dan v dveh izmenah vozijo na delo s svojim avtobusom.

A. Triler

Kamere na cesti

Na nekaterih križiščih v Zahodni Nemčiji so pred nedavnim postavili infra rdeče kamere, ki fotografirajo avtomobiliste, ki švigajo čez križišče, čeprav jim rdeča lučka že zapira pot. Prometni strokovnjaki v Nemčiji vedo povedati, da so že po nekaj mesecih zbrali od krilčev več kot 40-krat toliko denarja kot so jih stali aparati na križiščih.

Te dni po svetu

GOSTIJE IZ POLJSKE

Po obvestilih poljskega veleposlanika v Beogradu bo poljska državno-partijska delegacija pod vodstvom prvega sekretarja CK PZDP Wladysława Gomułke v kratkem obiskala našo državo. Do obiska bi moralo priti že oktobra, a je bil odložen zaradi boleznih predsednika Tita.

MORO V ZAGREBU

Na poti v domovino se je predsednik italijanske vlade Aldo Moro ustavil v Zagrebu. Ogledal si je mesto, obiskal jugoslovansko akademijo znanosti in umetnosti in zagrebško pravno fakulteto. Ogledal si je tudi nekatere znamenitosti, med drugim Meststrevičevo galerijo.

VIŠEK SAMOVLJE

Južnorodezijski premier Ian Smith je pretekli četrtek opoldne enostransko razglašal neodvisnost Južne Rodezije. S tem želi uzakoniti vladavino bele manjšine nad večino črnega, za sedaj brezpravnega, prebivalstva. Ta enostranska odločitev je nadelala povsod v svetu na odločno obsodbo. Britanska vlada je takoj sklenila ekonomsko ukrepati. Prekinili so vse ekonomske stike z Južno Rodezijo, jo izključili iz šterlinškega področja in naročili vsem vladam Britanske skupnosti narodov, da enak ukrepajo. Razen tega je britanska vlada zahtevala nujen sestanek varnostnega sveta.

PROTISLOVNA GONJA

V kitajskem tisku je spet živela gonja proti Sovjetski zvezi. Pretekli četrtek je kitajsko časopisje posvetilo dobesedno del prostora napadom na Sovjetsko zvezo. Kaže, da je s tem prekinjeno »premirje«, o katerem so se dogovorili že pred časom v Moskvi.

KITAJSKA V OZN

V generalni skupščini razpravljajo pravkar o članstvu Kitajske v OZN. To vprašanje je že dolga leta na dnevnem redu, vendar doslej predlog še ni dobil potrebne dvostranske večine.

Novi fički čakajo na kupce

Avtomobili Crvene zastave niso tako kurantno blago, da bi morali kupci čakati nanje po šest ali celo sedem mesecev, sicer pa potrjujejo to tudi oglasi v dnevnih časopisih. Tovarna avtomobilov iz Kragujevca skuša prepričati kupce, da jim bo dobavila vozila v zelo kratkem času po vplačilu.

V Beogradu vedo povedati, da bodo tisti, ki vplačajo fička danes ali jutri, dobili avtomobil že čez štirinajst dni. Čeprav nismo mogli preveriti vseh podatkov, s katerimi razpolagamo, pa je skoraj gotovo, da so avtomobili, ki jih Zastava ponuja — iz serije avtomobilov, ki jih je Poljska vrnila zaradi tovarniških napak. Sicer pa niti nemo trditi, da je točen podatek o 4000 fičkih, ki da jih je vrnila Poljska zaradi tega, ker so na njih našli napake. Zanesljivo pa je znano, da na avtomobile Crvene zastave ni treba več čakati.

Še pred kakim mesecem so morali kupci Zastavinih vozil računati, da bodo čakali nanje tudi več kakor pol leta, sedaj pa je rok dobave teden ali štirinajst dni. Za ilustracijo naj navedemo samo tale podatek: v servi-

su Crvene zastave v Beogradu še danes stoji 58 novih zastav 750, po katere njihovi lastniki že teden dni niso

— Ali imate...
— Nimamo!

prišli. Govorijo tudi o tem, da lastniki teh avtomobilov proučujejo možnost, ali bi vozila sploh prevzeli, ker si želijo avtomobile, za katere bi lahko dobili rezervne dele v vseh servisih.

Do spomladi letos so ljudje, ki so hoteli imeti avtomobile Crvene zastave, čaka-

li v vrstah pred predstavništvi in v pooblaščenih trgovskih hišah, ki so sprejemale vplačila zanje. Sedaj pa za beležijo trgovci največ po eno vplačilo dnevno.

Morda bo vsaj to pomagalo, da bo kvaliteta vozil nekoliko boljša in da bomo končno dobili v trgovinah tudi rezervne dele.

PRESEDNIKOV TRIK

Vedno, kadar mora predsednik Johnson govoriti, postavijo skrivnostni možje tik pred pričetkom levo in desno od govorniškega odra zakrite aparate in montirajo na obeh straneh govorniškega odra po eno stekleno ploščo na tankih stojalih.

Oba svitka tečeta sinhrono, tako da se lahko govornik obrne zdaj na levo zdaj na desno in na obeh straneh vidi pravilno vrstico. Pred govorniškim odrom sedi tehnik, ki uravnava hitrost.

Spočetka so menili, da so to varnostni ukrepi za primer atentata. Pred kratkim pa so novinarji odkrili predsednikov trik: s teh steklenih plošč predsednik bere svoj govor, medtem ko hkrati gleda svojim poslušalcem »v oči«. V črnih škatlah na tleh so svitki, na katerih je natipkano besedilo govora z orjaškimi poldrug centimeter visokimi črkami. Poseben električni motor svitek počasi obrača in prenaša sliko močno razsvetljenih črk na stekleno ploščo, ki je nameščena v višini predsednikovih oči. Ta plošča, ki je pretkana s plemenitimi kovinami, je pravzaprav napol prozorno zrcalo; poslušalci vidijo skozenj predsednika, ta pa vidi besedilo govora v velikih črkah pred seboj.

Zanimivo posojilo

Starejš Münchenčan je imel neki opravke na eni izmed mestnih pošt. Na kraju je plačal vse nastale stroške s pošiljko in odšel. Ko je prišel domov je ugotovil, da je pozabil denarnico z vsemi dokumenti. Takoj se je odpravil nazaj na pošto, vendar je žal ugotovil, da denarnice ni več. Nihče ni o njej ničesar vedel.

Čez nekaj dni je dobil pošiljko. V njej je bila njegova denarnica z vsemi dokumenti, denarja pa ni bilo, vendar je bil namesto njega listek na katerem je pisalo: »Izposodil sem se vaših 80 mark, ker sem jih nujno rabil. Ob priliki vam bom denar vrnil z obrestmi. Namesto 80 vam bom prinesel 100 mark. Brez skrbi, ne bom Vas razočaral.«

LJUDJE IN DOGODKI

Koristni stiki

Včeraj, v petek 12. novembra, je po štiridnevnem obisku zapustil našo državo predsednik ministrskega sveta Italije Aldo Moro. S tem je zaključen prvi tovrstni obisk v naši domovini. Obisk italijanskega predsednika je potekal v pristrčni atmosferi polni simpatij, ki jih jugoslovanski narodi izražajo do vseh tistih državnikov, ki prihajajo k nam z odprtim srcem in poštenimi nameni. Sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo se je tako še bolj okrepilo in prispevalo svoj delež k utrditvi miru.

Hkrati pomeni to srečanje zgleden primer, kako lahko zelo konstruktivno sodelujeta dve državi, ki imata sicer različni notranji ureditvi, a enako željo za miroljubno in aktivno sodelovanje med narodi.

V skupnem sporočilu o obisku, ki je bilo podpisano dan pred odhodom italijanskega premiera iz naše dežele, so predvsem pomembne naslednje ugotovitve: Razgovori so bili odkriti in konstruktivni. Obe državi podpirata iskanje ustreznih rešitev za probleme, ki v sedanjem trenutku, kalijo skupno življenje med narodi. Italija in Jugoslavija imata enake nazore, kar zadeva pomen in vlogo OZN za ohranitev miru in za gospodarski razvoj vseh narodov. Kar zadeva razorožitev sta soglasni »v prepričanju, da je možnost v duhu sodelovanja in dobre volje doseči bistven napredek na tem področju.« Obe državi sta zaskrbljeni zaradi položaja v Jugovzhodni Aziji, čeprav ga različno ocenjujeta. Vendar je skupni cilj,

da na tem področju pride do miru. Soglasni sta tudi o pomembnosti vse večjega sodelovanja med gospodarsko razvitimi državami in državami v razvoju. Posebej so na razgovorih obravnavali odnose med obema državama. Ugotovili so, da se gospodarsko in tehnično sodelovanje, trgovinska menjava in turizem ter kulturna izmenjava ugodno razvijajo in da bo te stike treba še bolj krečiti. Vse to je v preteklosti pripeljalo do prijateljskih odnosov, kakršni so značilni za sosedne narode, ki jim je skladnost interesov naraven pojav. Kar zadeva položaj slovenske in italijanske manjšine v Italiji oziroma Jugoslaviji, je bilo doseženo soglasje, da je potrebno omenjenim skupinam zagotoviti tak položaj, ki ustreza ne samo

črki, marveč tudi duhu obojestranskih dogovorov. Manjšine morajo postati most za sodelovanje, ne pa jabolko razdora. Sklenili so tudi, da bodo ukiniteli vstopne vizume na potnih dovoljenjih za državljane obeh držav. Razgovore o tem bodo začeli brž ko bo mogoče. Okrepilo naj bi se tudi sodelovanje na turističnem področju. Razen tega so bili v času bivanja italijanskega predsednika pri nas podpisani nekateri sporazumi in urejena druga konkretna vprašanja. Razgovor pa z obiskom italijanskega premiera ni bil zaključen in se bo nadaljeval, ko bo naš predsednik izvršnega sveta tovariš Stambolić vrnil premieru Moru obisk. Vse kaže, da smo upravičeno pričakovali pomemben prispevek tega obiska za nadaljnje poglobljanje sodelovanja z našimi zahodnimi sosedi.

97. Letalo je žvignilo kvišku. Peter ga je poskušal spustiti navzdol, da bi se izvil iz tega besnečega pekla, pa se za njegove ukaze še zmenilo ni. Pogled mu je obstal na brzinomeru. Stosedemdeset kilometrov na uro! Prestrašen je potegnil zračne zavore. »Bedak, razletel se boš!« je zakričal, a niti svojega glasu ni več slišal. Zdela se mu je, da grmi po razritem hudourniku navzgor, ki ga z naslodo požira, lomi, melje. Ni vedel kako leti, niti kam leti. Nič!

98. Zdaenci se je sivina razklala in bleščeča svetloba ga je popolnoma oslepila, da si je moral zakriti oči z dlanko. Ko je čez nekaj sekund pogledal okrog sebe, je mislil, da se mu je zmešalo. Spodaj pod njim, kjer je še malo poprej ležala zemlja, je sijalo sonce. O zemlji nobenega sledu. Obšla ga je groza. Kam je vendar zašel? Na njegovi desni so se prekopicavale ogromne, od sonca ožarjene gnote oblaka. Pogledal je kvišku. Zemlja! Kdaj, zlomka, se je preselila tja gor?!

99. Peter ni mogel videti, kako meteor priletel iz oblaka obrnjen z glavo nazaj. V oblaku je mlelo in sukalo, da je postal občutek, kakor da leti. Zdaj je ostal popolnoma zmeden. Sele ponovno žvižganje kril ga je opomnil, da je tisto zgornaj pravzaprav spodaj. Naenkrat se je obrnil letalo in zemlja se je spet vrnila na svoje pravo mesto. Se nekaj sigurnih kretenj in se je umiril ter mirno zaplaval nad njo. Oblaki so bili brezmejna tišina.

100. Po tolikšnem grmenju in piskanju ga je nenadno mir skoraj preplasil. »Ali je mogoče?« je presenečeno vzkliknil, ko je pogledal višinomer. 2700 metrov! V tistem sikajočem kotlu ga je v pičlih treh minutah dvignilo za tisoč dvesto metrov! Ponosen smehtal mu je spreletel lice. Zdaj se sprehaja skoraj tako visoko, kakor vrh Triglava. On, Peter, nekdanji »Indijanec« z Golovca! Z vajeno kretnjo je obrnil letalo in drzno poletel proti vzhodu.

PANORAMA

PO DEVETDNEVNEM ISKANJU JE BIL PRIJET

Ubijalec s celjske črpalke

Kriminalistični službi uprave za notranje zadeve v Celju je po večdnevnem iskanju uspelo izslediti napadalca na celjski bencinski črpalnik, ki je v noči od 31. oktobra na 1. november napadel uslužbenca bencinske črpalke Maksa Poličnika in od njega zahteval denar ali življenje. Istočasno pa je ubil voznika osebnega avtomobila Filipa Vuka, ki je v tem času pripeljal na bencinsko črpalno, njegovega sopotnika pa ranil.

Ubijalec je Stanislav Kapun, star 28 let. Bil je uslužbenec postaje milice v Celju. Izsledili so ga s pomočjo ranjenega uslužbenca bencinske črpalke, ko ga je ta prepoznal. Zločin so mu dokazali s pomočjo izstreljenih nabojev v pokojnega Vuka. Končno je dejanje priznal.

Zločinca so priprli. Preiskavo vodi preiskovalni sodnik okrožnega sodišča v Celju.

Kardib spraval na noge vso policijo

**„POŠAST“
iz jezera Vaal**

S pripravljenimi puškami so se razvrstili policisti ob obali jezera Vaal, ki je nastalo za nekim jezom pri Johannesburgu v Južni Afriki. Ob policistih so se razvrstili tudi fotoreporterji s pripravljenimi kamerami. Tisoče radovednežev je molče opazovalo gladino umetnega jezera.

Tedaj se je iz vode pojavilo nekaj progastega, podobno tigrovemu krznu. Pošast iz jezera Vaal...

Zares, puške so pričele pokati. Po prvi salvi se je »tisto« pričelo potapljati. Počasi se je približal policijski čolni. Tedaj pa so se policisti pričeli smejati.

Teden dni je afriški tisk objavljaval neverjetne vesti o pošasti, ki se dviga iz vode za jezero.

Neki šaljivec je nekaj tednov vleklo za nos policijo, tisk in javnost. Nabavil je osem vreč iz plastične snovi, dolgih 1 meter in širokih 50 cm, v vreče je dal karbid, potem pa jih je sešil in ozaljšal s »tigrovimi progami«.

Objavili so tudi posnetke in risbe, toda na nobeni se ni dalo ugotoviti nič določenega. Tisoči ljudi so verjeli časopisom; tisoči so dvomili še naprej.

Zgodaj zjutraj, ko še ni bilo na jezu žive duše, je vse skupaj spustil v vodo, še prej pa je spodnjo stran predrl z iglo.

Takrat pa je vsak videl: nekaj se je dvignilo iz vode, postajalo je vse večje. Po zvočnikih je policija objavila, naj se nihče v čolnu ne približuje »tistemu«, ker bodo pričeli streljati, če ne bodo mogli pošasti ukrotiti žive.

Voda je prodirala v vreče in namakala karbid v njih. Razvijal se je plin, ki je se bolj naphnil »balon« in dvigoval na površino — pošast.

**Kovček
podložen
z zlatom**

Nek trgovec iz Južne Amerike je skušal priti z »zlatim kovčkom« skozi carinsko kontrolo na moskovskem letališču Seremenjevo. Kakor poroča večernaja Moskva, so sovjetski cariniki opazili, da nosi ljubezniv južnoameriški trgovec nenavadno širok hlačni pas, izdelan iz istega usnja kot njegov kovček in njegova listnica. Preiskali so najprej njegovo listnico in odkrili v njej dvanajst gramov zlata v ploščicah. Tudi njegova pas je bil podložen z zlatom. Iz podloge v kovčku so cariniki izvele dva kilograma zlata. Razkrinkanj tihotapec se je delal silno začudenega. Na vprašanje, odkod ima tihotapljeno zlato je izjavil, da je pas, listnico in kovček kupil na nekem južnoameriškem trgu. Naposled ni kriv, če je proizvajalec podložil predmete z zlatom!

**Koliko je
na svetu
ognjenikov**

Po zadnjih podatkih vulkanologov je na našem planetu še okoli 430 delujočih vulkanov, od teh 275 na severni polobli. Sedemdeset delujočih vulkanov pa je pod morsko gladino.

Anekdote o slikarjih

Honoré Daumier se je pogosto igral z Balzacom. Balzac ga je imel zelo rad in ga je velikokrat dal kak nasvet. Tako mu je nekega dne dejal:

»Daumier, verjemi mi, če želiš biti umetnik, se moraš predvsem zadolžiti!«

Cézanna v družini niso jemali resno. Ko je umrl oče, ga je hotel Cézanna prenesti na mrtvaškem odru. Tedaj mu je dejal:

»Oprostite, toda res ni čas za to, če bi želeli očetovo sliko, potem bi morali priti na pravnega slikarja.«

Monet je bil zelo naiven. Ko se je nekoč v njegovem ateljeju mudil ugleden gospod in ga prosil, če sme vzeti za spomin enega njegovih čopičev, je Monet brž odprl neko škaflo in dejal:

»Če že hočete, potem vzemite vsaj novega!«

Ob poroki enega svojih modelov je dejal Degas: »Kako je lepa! Včeraj sem jo prvič videl oblečeno in moram reči, da ji obleka kar pristaja.«

Ko je Degas dobil za eno svojih slik 30.000 frankov, so mu prijatelji čestitali.

»To je vendar smešno,« je odvrnil Degas. »Če dobiš za sliko 3.000 frankov, pomeni, da je kupcu silka ugajala. Če pa ti kdo plača zanjo 30.000 frankov, potem to pomeni, da ugaja drugim.«

MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA

Franc jo poslušala s čudnimi občutki, kakor da se Anna spreminja v grofico, o kateri mu pripoveduje, on pa v ubogega Quintilia Polimantija. Ali niso njene besede kakor podzavestna napoved, kaj bi storila, če bi ji skrivno razmerje med njim in njo ogrozilo zakon z Bauerjem in jo spravile ob Bauerjevo bogastvo.

»Torej bi tudi ti tako storila z menoj?«
»Kaj storila?«
»Ustrelila.«
»Zakaj?«
»Ko bi za najino razmerje zvedel tvoj mož?«
Anna se zasmeje. Bauer za njuno razmerje ne bo nikoli zvedel. Zato bo že poskrbela sama.

Franc pa se čudnega občutja strahu še vedno ne more znebiti. Osvobodil se ga je šele, ko sta z Anno legla in se je Anna privila k njemu. Takrat jo je vprašal, kam ju bo pripeljala njuna ljubezen.

»Ne misli! Uživaj!«
Da, užij dan in ne misli, kakšen konec so ti namenili bogovi, se je spomnil starega latinskega pregovora.
Pred svitom je zapustil vilo. Potem se je s prvim parnikom odpeljal v Trst.

Dan je prežet z mislimi na Anno in kako bi prepričal Stefi, da bo moral odslej kak mesec ostati v Miljah. Proti večeru odide na postajo. Stefi in Slavko ga opazita že iz vlaka. Ko odhajajo proti domu, mu oba navdušeno pripovedujeta, kako lepo je bilo v Borjanju. Verjame, prav! Vesel je, da sta se imela lepeše kakor on, ki je moral celo ob praznikih delati. Tiskarnar Stöckel je resneje zbolel,

nem solata in korenje in nekaj repa vmes).

Repo in korenje so sejali samo na krajih, v razorih med njimi ne, ker so menili, da je treba ta dva pridełka pri pletju odbrskati, se pravi odstraniti prst okrog zgornjega dela odebeljene korenine, da se ta na soncu odebeli. Pletev je bilo zelo zamudno, toda obvezno kmečko delo, ki pa močno izginja; plevela skoraj ne plevejo več, ker ga uničujejo s kemičnimi sredstvi (herbicidi), repa in korenje pa se prav tako odebelita; čeprav nista tako odbrskana kot včasih, torej tudi na njivi, ki je zorana na plošč; tak način obdelovanja se je tudi že skoraj povsem uveljavil predvsem v ravninskih predelih. Včasih pa, ko so repo in korenje pletli, so bili razori med krajji nujno potrebni tudi za plevico (ali za plevca, kajti plevci so tudi moški), da ni pomečkala vsega pod seboj; pleva je namreč na kolenih in s predpasnikom, ki je bil iz žakljevine ali iz kakšnega drugega močnega blaga. Za pletev plevela so uporabljali tudi pralico, s katero so prerazali globokje korenine in zmeččali zemljo, če je bila suha in trda; sicer pa je bilo repo in tudi druge prideške tako in tako trupe pred pletjem okopati z motikami — to je bilo delo otrok in moč.

Včasih, pred drugo svetovno vojno, so vse pridelevali na krajih, tudi vsa žita in krompir. Žita so sejali tudi v razorih, razen ajde. Ko so se vse želi le s srpi, je vsaka žanjica žela en kraj, počez od razora do razora.

Kraje so jeseni, ko so bili pridečki pospravljeni, sprahali; s plugom samec so jih zorali v razor, vmes pa je, na sredi prejšnjega kraja, ostalo

nekaj zemlje, ki pa so jo tako tudi pustili. Spomladi, pred setvijo, ko so njivo po razorih pognojili, so s samecem kraje spet zorali v razor tako, da je nastal kraj na prejšnjem mestu. Zemljo, ki je ostala sredi kraja (ker so ga s samecem pol zorali v en razor, pol pa v drugega, vmes pa je nekaj prsti še ostalo), so nato zorali še s plugom »topljarjem«. V Senčurju pravijo, da »s topljarjem osredek ven vržejo«, v Drulovki pa, da »sklade pobirajo«. »Toplar« namreč odrla zemljo na obe strani, ker ima spredaj železen lemež ob straneh pa dve stranici, pri starejših leseni »dili«, samec pa jo obrača le na eno stran. Kraji so bili s tem narejeni in žito so lahko posejali.

Na kraje pa so sadili tudi krompir, in sicer »na šuštarški stol«, kot so rekli v Drulovki; spomladi so po razorih natrosili gnoj, nanj so v obliki trikotnika (dva pri kraju, eden na sredi...) pometali gomolje, nato pa so vse skupaj s samecem zaorali. Čez štirinajst dni so še s »topljarjem« pobrali sklade, v to svežo prst ob straneh krajev pa so vsadili fižol. Kombinacija krompirja in fižola je bila obvezna, zato so fižola tudi zelo veliko pridelali. Na večji kmetiji v Drulovki z več kot 10 ha orbe zemlje so v letih med 1920 in 1930 sadili krompir na dveh do treh hektarih, pridelali so ga od 40 do 60 kosev (en kos je od 500 do 550 kg), fižola pa so imeli v kozolcu tudi po 20 štantov. Okrog leta 1930 so začeli saditi krompir »na plošč«, torej tako kot danes, žito pa (razen ječmena) že nekaj let prej. Najdlje, tudi še po vojni, so na kraje pridelovali repo, korenje in ječmen.

A. Triler

Prezimovanje sobnih rastlin

Dnevi postajajo vedno krajši in hladnejši in zato moramo misliti na prezimovanje sobnih rastlin. Pravilno shraniti vse rastline ni enostavno, posebno ne v tistih, mestnih stanovanjih, kjer največkrat ni za to niti primernih prostorov. Če rastlinam ne bi nudili zimskega počitka, bi vedno manj cvetele in končno usahle.

Za uspešno prezimovanje različnih rastlin moramo imeti hladne, srednje tople in tople prostore. Ne smemo pozabiti, da vse sobnice ne prenesejo enake zimske temperature. Rastline iz tropskih krajev potrebujejo tudi pozimi toploto, rastline iz zmernih predelov pa vzdrže tudi pri nizki temperaturi.

S hladnimi prostori od 2 do 6°C se zadovoljijo naslednje lončnice: abutilon, aspidistra, avkuba, agava, ciklame, citronovci, fatsijedera, fuksija, japonska trdoleska (cvonymus), kaktoje, lovor, nageljni, oleander, pasionka, pelargonije, rožmarin, sieboldijeva homulica in zvončnice. Te rastline lahko prezimijo v svetlih in suhih kletih in v hladnih spalnicah. Nekatere od njih, kot agava, aspidistra, japonska trdoleska, lovor, rožmarin in oleander, lahko prezimijo celo na stopniščih in hodnikih, če so le svetli in ni v njih preveč prepiha. Če gojimo v lončkih naše evropske rastline, netreske, gozdne praproti, pozidno rutico ter korčice, jih prav tako spravimo čez zimo v hladne prostore, saj jim celo nekaj stopinj mraza ne škoduje. Ne smemo pa jih pustiti na balkonih ali zunanjih oknih, ker bi nam lahko zmrzile. Zmrzovanje je namreč v lončkih

močnejše kot v naravi, kjer rastlino greje sneg in odpadlo listje.

S srednje toplimi prostori (6–10°C), razumemo nekurjene prostore, ki pa jih kdaj pa kdaj ogrejemo, tako da spustimo vanje topli zrak iz sosednih, kurjenih prostorov. Vanje spravimo čez zimo asparagus, aralijo ali fatsijo, judovsko brado (saxifrago), praprot peleo, sobno lipo in nekatere sukulentne rastline. V tople, kurjene prostore nad 15°C pa pridejo afriška vijolica, begonije, bromelije, difenbahija, fikusi, filodenroni, krotan ali kodieum, kala, praproti, peperonije, sansi-

vienija in vodenka. Nekatere lončnice pa se v kurjenih prostorih slabo počutijo, čeprav zahtevajo razmeroma visoko zimsko toploto. Posebno občutljive so praproti, difenbahija in krotan, ker jim škoduje suh zrak. Take rastline namestimo nad posodo v vodo, da dobijo najnujnejšo zračno vlago. Vse rastline pa imejmo pozimi čim dlje od peči in radiatorjev.

Poznamo tudi prilagodljive rastline, ki jih imamo lahko čez zimo v hladnih ali toplih prostorih. To so kolofitum, cipertus, sobna vinika in bršljani.

- To so prvi skromni podatki, kje naj prezimimo sobnice. Zavedamo se, da ni mogoče dati nekkih splošnih napotkov, saj so razmere pri vsakem gojitelju različne.

Za spretne roke

Številni povsem navadni predmeti, kot so naprimer džezva, čajnik, kozarci in podobno, ki jih potrebujemo pri pitju kave, sokov ali čaja, bodo izgledali originalno, če jih bomo na novo oblekli.

Tako lahko ovijemo džezvin ročaj s slamo, ki smo jo sneli s starega klo-

buka, ročaj z rafijo ali debelejšo vrstico, kozarce pa okrasimo s kartonskimi »prstaniki«, ki smo jih ovili z rafijo v živahnih barvah.

Vse to nam ne bo odvzelo mnogo časa, pripomoglo pa bo, da bomo še bolj prijetno preživljali popoldanski počitek.

pirja in vrsto sira. Kozico pokrijte in jo dajte v pekač. Jed je pripravljena, ko zgornji krompir porumeni in se notranji zmehča.

Mali nasveti

● Če se vam je pokvarila zadruga in je ne morete odpreti, prevlecite s plamenom sveče ali vžigalce prostor, kjer se je zadruga zataknila.

● Če se vedno so v veljavi medaljoni na debelih verižicah. Če ste opazili, da puščajo na obleki ali puloverju temne madeže, ju na narobni strani premažite z brezbarvnim lakom za nohte.

● Pogosto se dogaja, da se vam kockice ledu v hladilniku primejo posode in jih le s težavo odstranite. Namažite dno posode s svečo, prav tako pa tudi prostor v hladilniku, kamor denete posodo s kockami. Pomagalo bo!

● Če imate mastne lase, jih krtačite vsako jutro in večer s krtačo, ki ste jo prevlekli s staro najlonko. Vsa maščoba bo ostala na nogavici; zaradi tega pa jo morate redno prati.

● Če se vam primejo ostanki jedi na lonec v katerem ste jo kuhali, jo posujte s precej soli. Čez nekaj časa boste ostanek hrane z lahkoto odstranili.

● Madeže na torbici iz svinjskega usnja bomo odstranili z mešanico nastrgane krede in gorilnega špirta. Masa naj bo gosta kot kaša. Počakajte, da se na torbici dobro posuši, potem pa jo odstranite s krtačo. Če so madeži še vedno vidni, ponovite postopek.

● Madeže od črnih odstranimo z mešanico limoninega soka, tople vode in soli. Od vsake snovi vzamemo enake dele.

UMETNOST OBNAŠANJA

Eno je biti vljuden, drugo pa takten. Razlika med tema dvema lastnostima je več kot jasna. Poglejmo nekaj primerov.

● Neki moški je stopil v kopalnico, v kateri se je kopal ženska. Dejal je: »Oprostite, prosim!« in hitro odšel. Drugi moški, ki se mu je zgodilo isto pa je dejal: »Oprostite prosim, gospod!« — To je taktnost.

● Taktnost je naravni talent, ki ga pogosto lažje izražamo z molkom kot z besedami. Zelo lahko je izraziti sožalje z besedami: »Sprejmite moje sožalje!« Taktno je, in ne tako lahko, izraziti sožalje z nemim stiskom roke. Takten človek se prilagodi občutku, ko besede ne pomenijo ničesar.

● Taktnost je med drugim tudi svojevrstna umetnost. Žena, ki ni lepa, ne sme biti deležna naših poklonov, ki so namenjeni njeni lepoti. Sama je dovolj samokritična in bo občutila poklon kot porog in zasmehovanje. Hvaležna bo, če boste pohvalili njen okus pri oblačenju, bistroumnost, spretnost pri kuhanju plete-

nju, v službi ali kaj podobnega, kar res obvlada.

● Ni taktno nekoga v družbi opiti ter ga potem naslednji dan spraševati kako se je počutil. Prav tako je netaktno v družbi, ki ne obvlada področja, o katerem razpravlja, pokazati zbranim večjo strokovnost, bahati se s svojim znanjem ali pa spraviti navzoče v zadrego. Kdor je vsaj malo spreten, bo znal netočnosti neopazno popraviti. Sploh pa je bolje ničesar popravljati.

● Takten človek vedno tvega, da ga bodo manj taktni ljudje napak razumeli. Taktno je komu storiti uslugo, toda tisti, ki mu jo naredite, ne sme vedeti zanjo. Takten človek je spoštovan v družbi. Tisti, ki obvlada umetnost taktnosti, ne bo govoril o problemih, ki so komurkoli v družbi neprijetni.

Vljudnost je lahko zelo hladna, a taktnost je vedno topla, človeška in prinaša v družbo razpoloženje in zadovoljstvo.

DVE ZA SMEH

— Zdi se mi, da bi morali pri vas malo bolje soliti zrezke, pa malo manj račune ..

— Ste že dovolj daleč, da lahko začnem predlagati spremembe?

Križanka

1	2	3	4	5	6	7
8						
	9					
10			11		12	
13		14			15	
		16		17		
18	19					20
21						

VODORAVNO:

1. študent slovenskih jezikov in književnosti, 8. tip ameriškega umetnega satelita, kakršen je nedavno fotografiral Mars, 9. telesna poškodba, 10. kemični znak za srebro, 11. bodeča rastlina, 13. viseča zvočna plošča, 15. predlog, 16. krilati spremljevalec boga Erosa, 18. gostinski uslužbenec, 21. znamenita bizantinska cesarica.

NAVPIČNO:

1. kemični znak za samarij, 2. glasbena oznaka za počasno izvajanje, 3. plačilo na račun, predjem, 4. zemljišče, posajeno z vinsko trto, 5. špansko žensko ime, 6. povratno osebni zalamek, 7. livada, travnik, 10. trgovski potnik, zastopnik, 12. simfonična suita Rimskega-Korsakova, 14. čista teža blaga, 17. organ vida, 19. tuj dvoglasnik, 20. kemični znak za radij.

Recepti

Portaž mimoza

V presoljeno vodo dajte strožji fižol (lahko tudi vloženi), da se skuha, posebej pa skuhaite v trdo dve jajci. V lonec natočite vode in ji dodajte kocko ali dve — ocenite po količini vode — kokošje juhe. Ko juha zavre, jo vzemite z ognja in ji dodajte strožji fižol, ki ste ga sesekljali na kocke. Pretlačite skozi sito trdo kuhana rumenjaka, tako, da bosta videti kot žogice, ki spominjajo na mimozine cvete in jih tik pred serviranjem dajte v juho.

Krompir s sirom

Potrebujete 60 dkg krompirja, 10 dkg nastrganega sira, 6 dkg olja, malo soli in poper. V kozico vlijte olja in naložite vanjo dobro umit in kolobarje narezan krompir in sicer izmenoma vrsto krom-

GLAS pionirjev

Akcija za poplavljenca

Letošnje poletje je bilo zelo deževno. Pogosto smo brali v časopisih in gledali na televiziji, da naše reke naraščajo in groze bližnjim krajem. Najbolj je vasi v ravnem panonskem svetu ogrozila Mura. Razlila se je po vaseh, vdiral v hiše, hleve in skednje. Ljudje so zapuščali domove, s težavo reševali živino, vse ostalo pa pustili uničujoči vodni sili.

Strah pred naraščajočo vodo smo doživeli še Jeseničani, ko je Sava odnesla most na Hrušici, grozila Zvagnovemu mostu in že zalivala stanovanjske zgradbe ob bregu.

Ko smo izvedeli, da je RK organiziral humano akcijo za pomoč prizadetim v Prekmurju, smo poizvedeli za naslove štirih šol v najbolj prizadetem okolišu. Pisali smo tamkajšnjim učencem in

kmalu dobili odgovore. Učenci osnovnih šol v Tišini, Doleževju, Melincih in Rakovcih so nam v pismih opisali, kako je bilo v dne, ko je voda vdiral v njihove domove. Pričeli smo z akcijo. Vsak učenec je izpolnil svojo človeško dolžnost in po svojih močeh pomagal poplavljenecem. Ta je prinesel čevlje, drugi obleko, tretji denar, ki ga je imel shranjenega v svojem hranilniku. Nabrali smo preko 200 kg obleke in 184.848 dinarjev ter vse odposlali v Prekmurje. Sklenili pa smo, da to ne bo prvi in zadnji stik z otroki iz Prekmurja, ampak si bomo dopisovali še naprej in se tako še bolje seznanili.

Veseli smo bili, ko nas je po uspešni akciji tovariš ravnatelj pohvalil in rekel, da smo dokazali, da v naši soci-

alistični domovini v nesreči nihče ne ostane sam.

Mojca Rabzelj,
osn. šola »Tone Čufar«,
Jesenice

Pravljica o krojačku Nitki

Za devetimi gorami, v deveti deželi, je živel krojaček Nitka. Nitka so mu dali ime zato, ker je bil drobcen in šibak. Sival je zelo dobro in vsi so ga hvalili. Imel je tri sinove. Bili so zelo dobrega srca.

Nekega dne je stopil v njegovo majceno hišico kralj. Prinesel je blago za suknjo. Od krojačka pa je zahteval, naj mu prišije zlate gumbe. Na tej suknji bi jih moralo biti kar dvanajst.

»Kje jih sedaj dobiti?« se je spraševal krojaček. Vse sinove je poslal v svet, naj

gredo iskat zlate gumbe. Kralj je krojačku rekel, da bo ob glavo, če mu ne prišije zlatih gumbov.

Krojaček je vse dneve jokal. Suknjo je že zdavnaj sešil, gumbov pa še sedaj ni imel. Bil je že ves obupan. Šel je v gozd, da se nekoliko pomiri, toda tam je glasno jokal. Jokaje je tako taval sem ter tja.

Po gozdu se je sprehajala kraljična. Ko je slišala krojačka kako joka, se mu je približala in ga vprašala: »Zakaj pa jokaš, krojaček Nitka?« Krojaček je jokaje

odgovoril: »Tvoj oče mi je dal blago, naj sešijem suknjo in prišijem dvanajst zlatih gumbov. Kje naj jih jaz re-vež dobim?« Kraljična ga je potolažila: »Ne delaj si skrbi, jaz ti jih dam.« Kraljična je še dodala: »Do kdaj pa mora biti narejeno?« »Do danes,« je žalostno odgovoril krojaček.

Kraljična je imela na sebi najlepšo obleko. Vse gumbe na sebi pa je imela zlate. Hitro jih je potrgala dvanajst in ponudila krojačku: »Na vzemi, pa takoj pojdi domov in prišij gumbe.« Krojaček se je zahvalil in takoj odšel.

Doma je brž prišil gumbe. Ravno zadnjega je zašil, ko je v sobo stopil kralj. Ko je zagledal suknjo z zlatimi gumbi, se je nekoliko začudil: »Le kje jih je dobil?« Vzel je suknjo, mu odštel nekaj zlatnikov in odšel.

Drugi dan so se vrnil si-novi. S seboj so pripeljali žene. Imeli so zlate gumbe. Priredili so slavnostno gosti-jo in povabili tudi kraljično. Krojaček ji je vrnil gumbe in jih celo prišil.

Gostije ni bilo ne konca ne kraja. Najbrže traja še danes, če se še ni končala.

Marjanca Raztresen
Osn. šola Preddvor

JESEN

Minilo je poletje in začela se je jesen. Vsi smo je veseli, saj nam prinaša polno veselja. Začelo se je novo šolsko leto, sadje je dozorelo, drevesa spreminjajo barvo in listje odpada. Vsa dežela je polna veselja. Otroci se najbolj veselijo trgatve, saj je to najlepši dan. Dan za dnevom hitijo v šolo, da se naučijo kaj novega. Marsikdo se med potjo skloni in pobere lepo rdeče jabolko, ki ga vabi. Tudi rdeče maline se posmehujejo in vabijo učence. S tovarišicami hodijo na sprehode in si ogledujejo gore in doline, polja in travnike in mnoge druge lepe reči.

Marija Rozman
Os. šola Preddvor

Na grobu padlega junaka

Kakor vsako leto, smo se tudi letos spominjali 1. novembra, dneva mrtvih. Na ta dan okrasimo grobove padlih.

Zato smo se tudi mi otroci spomnili na padlega borca, ki leži v hribu blizu našega doma. Sii smo po strmi poti, ki pelje proti vrhu hriba, kjer je grob padlega junaka. Ko smo prišli na vrh, smo najprej poiskali grob, ki je bil skoraj ves zasut z lepim rumenim jesenskim listjem, ki odpada od bukovih dreves. Ko smo očistili z mahom in

listjem pokriti grob, smo na njega položili vence, šopek lepih belih krizantem in prižgali svečke. Nato smo padlega junaka počastili z enominutnim molkom. Še preden pa smo se poslovili od njega, smo zapeli pesem Prečuden svet.

Nato smo se spustili po strmi poti domu. Tako se bomo vsako leto spomnili na padlega junaka, ki leži v hribu blizu našega doma.

Franeka Homan,
Osn. šola Skofja Loka

Gradnja gorenjske ceste

Lansko leto so začeli graditi skozi Črnivec cesto. Najprej so začeli težki buldožerji odrivati na desno in levo plodno zemljo in s tem pripravljali pot novi cesti. Prejšnjo jesen so gradbena dela prenehala zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in neugodnega vremena. Letošnjo pomlad so dela nadaljevali. S tovornimi avtomobili so dovažali gramoz za nasip. Z

gradbenimi stroji razgrinjajo gramoz in utrujejo cestišče. Po enakomerno nasutem in dobro utrjenem nasipu so položili izredno debelo plast asfalta. Ob podvozu za našo hišo je velika ponikovalnica za vodo. Iz vasi Ljubno bo cesta speljana skozi predor, čez tri mostove in tri podvoze. Glavna gradbena dela potekajo v Kranju. Prvi kos asfaltne plasti je bil položen skozi našo vas. To je dalo veliko dela! Cesta bo široka 12 m. Sredina, 7,5 m široko cestišče, bo za prevoz osebnih in tovornih vozil, stranski pasovi po 2,25 m pa so namenjeni za odmor med vožnjo. Predor je dolg 230 m. Iz predora proti vasi Črnivec bo zgrajen nad globoko dolino Peračice dolg železni most. Stal bo na visokih stebrih od betona. Najvišji je visok okrog 71 m, kar je približno 10 m več od ljubljanskega nebotičnika. Gradbeniki so objavili, da bo cesta končana do 29. novembra.

Velikega mostu pa verjetno ne bo. Gradi ga »Metalna« iz Maribora, ki pa ni dobila materiala ob pravem času. Cesta bo imela velik pomen za razvoj turizma in avtomobilski promet. Povežala bo Gorenjsko z drugimi deli države.

Minka Toneje, Radovljica
Osn. šola Antona T. Linhart

Lojze Zupanc: Strah ima velike oči

Bilo je že proti koncu vojne. Nemški okupatorji, ki so imeli postojanko v Škofji Loki, so hajkali za partizani po Poljanski dolini in ropali ter požigali vasi pod Blegošem. Vedeli so sicer, da bodo tudi v drugi svetovni vojni poraženi, a kadar konj crkava, obupno bije in brca z nogami.

Sredi zadnje zime pred koncem vojne so se ustavili v Šutni, majhni vasi pod Blegošem. Četudi jih je bilo ko bolh na mlademu psu in četudi so bili do zob oboroženi, jim je takoj padlo srce v hlače, če je v bližini počila partizanska puška.

Patrolja kakih petnajstih Švabov se je ustavila pred Dolenčevo hišo in jo obkolila. Pet mož je navalilo v bajto, kjer so pretaknili vse kotičke. A ko so se prepričali, da je zrak čist, so ošabno posedli za mizo, poklicali še ostale može, ki so stali pred hišo, ter zahtevali od gospodinje, naj jim prinese kar

ima v shrambi najboljšega, da se bodo odteščali.

Gospodinja jim je prinesla kruha, slanine in žganja, samo da bi se jih čimprej odkrižala, kajti v hiši je imela ranjenega partizana, ki pa ga je zadnji trenutek skrila pod muznik kmečke peči, nanj pa nametala stare cunje in blatne čevlje. Na srečo v to staro šaro ni nihče od Švabov drezal, ko so vohljali in stikali po hišah.

Tako so Švabi, zbrani v topli izbi, jedli slanino in kruh, da jim je kar za ušesi pokalo, jedačo pa pridno zalivali z žganico.

Takrat je v sosednji kamri zadrdrala ura budilka, ki jo je bila gospodinja že zjutraj naravnala na poldne. Ker je stala na posteljni omariči, je drdralo, kakor da bi nekje v bližini zapela partizanska strojnica. Nemci so se tako prestrašili, da so pustili vse vne-mar in jo ucvrli iz vasi k svoji ediniči.

SEJA SVETA ZA TELESNO KULTURO SKUPŠČINE OBČINE KRANJ

Zapostavljena kvaliteta?

Atletika, plavanje in smučanje prioritetni športi

V sredo je bila seja sveta za telesno kulturo občine Kranj, ki naj bi rešila vprašanje prioritete športnih panog v občini. Na razširjeni seji so obravnavali tudi celotno stanje telesne kulture v občini. Z rezultati seje smo lahko le delno zadovoljni.

Morda je prav oblika nerešenih vprašanj v telesni kulturi pripomogla k temu, da je bilo na seji premalo govora o kvalitetnem športu. Večina diskusij se je ustavljala izključno ob problemih šolske telesne vzgoje, tako da se je nehote vsiljeval občutek, da je bila seja namenjena le temu, sicer res zelo perečemu problemu.

Svet je sprejel predlog, ki ga bo predlagal skupščini, da naj v občini izdvojljo atletiko, plavanje in smučanje kot prioritete športe, ki naj bi se jim v bodoče posvečala vsa pozornost. Na

žalost ne moremo povedati v kakšni obliki naj bi se ta pozornost odražala, ker razen tega ni bilo govora o konkretnih predlogih.

Na seji je prišlo tudi do teženj, da naj bi naredili nekakšno razvrstitev tudi med temi športi. Menimo, da bi bil tak poizkus neumen, ne glede na to katera panoga naj bi se izdvojila. Če vemo, da se je postavljalo v tem primeru vprašanje atletike, ki kvalitetno na sedanjih stopnji razvoja res ne pomeni mnogo (zaradi te ugotovitve je prišlo od strani nekoga atletskega delavca

do obsodbe vrednega incidenta proti diskutantu), predloga res ne moremo oceniti drugače kot da je nerealen.

Pri obravnavanju, katera panoga naj bi bila prioriteta, se je ves problem povezoval s šolsko telesno vzgojo.

Če govorimo o zapostavljeni kvaliteti, moramo vedeti predvsem dve stvari. Premalo je bilo govora o kvalitetnih športih kot so košarka, namizni tenis in kegljanje! Šolska telesna vzgoja nima in ne sme težiti po vzgajanju kvalitetnih športnikov (naloga šole je splošna telesna vzgoja).

Strinjamo se s sprejetim prioriteten predlogom, a ne z načinom kako je bil sprejet. Pozdravljamo odločitev, da zaradi prioritete teh panog ne smejo biti prizadeti ostali športi, saj je v bistvu vsak šport po svojih vzgojnih vrednostih enakovreden. Predvsem moramo pozdraviti sklep, da obstaja za sprejetje v »klub prioriteten« možnost tudi za ostale športe, če to s svojim delovanjem dokažejo, čeprav se nam poraja majhen dvom v resničnost tega sklepa (košarka). P. Colnar

Tekmovanje za praznike

Občinska združenja ZB NOV, ZVVI in ZROP občine Kranj pripravljajo tudi letos tradicionalno športno tekmovanje posvečeno državnemu prazniku 29. novembru in Dnevu JLA 22. decembru.

Kakor prejšnja leta bodo tudi letos tekmovanja v streljanju z zračno in malokalibersko puško ter vojaško pištolo, nadalje v šahu, balinanju in kegljanju. Zelo verjetno pa bo letos tekmovanje tudi v plavanju. Tekmovali bodo člani ZB, rezervni oficirji in podoficirji, aktivni pripadniki JA, mladina in invalidi. - R. Č.

Jesenski kros v Radovljici

Atleti iz celotne radovljiške občine so se za zaključek sezone udeležili občinskega prvenstva v krosu. Tekmovanja, ki je bilo v nedeljo v Radovljici, se je udeležilo 99 tekmovalcev iz devetih društev.

Udeležba je zadovoljiva le kot celota, kar gre pripisovati številni udeležbi pionirk in pionirjev, dočim pa je bila udeležba mladink precej

skromna (dve!), medtem ko se na startu članic ni pojavila nobena tekmovalka! Ob tem se je treba vprašati, kje so vzroki, da ob množici pionirk-tekmovalk ni zanimanja med članicami?

Največji uspeh na tekmovanju so dosegli tekmovalci iz Gorij in Podnarta!

Rezultati — člani: 2100 m (8 udel.): 1. Kobilica (Gorje) 7:17,3, 2. J. Sitar 7:19,4, 3. F. Sitar (oba Kamna gorica) 7:46,5 itd.; mladinci — 1400 m (18 udel.): 1. Hanžič (Radovljica) 5:06,4, 2. Jakopič (Gorje) 5:25,8, 3. Rozman (Radovljica) 5:39,8; mladinke — 800 m (2 udel.): 1. Kokot (Gorje) 3:23,0, 2. Grahli (Podnart) 3:28,9; pionirji — 800 m (35 udel.): 1. Faganel (Podnart) 2:45,5, 2. Kuhar 2:49,0, 3. Novak 2:49,9 (oba Radovljica), pionirke — 500 m (36 udel.): 1. Tolar (Podnart) 1:50,8, 2. Lombar (Begunje) 1:51,5, 3. Janša (Bled) 1:52,3.

J. JUSTIN

RADOVLJICA:

Prvenstvo v odbojki

Občinsko prvenstvo v odbojki, jesenski del, se bliža koncu. Na sporedu je še zaostala tekma med Bohinjem in Ribnem, ki pa, ne glede na izid, ne bo spremenila položaj na lestvici.

Če na kratko pregledamo celotno tekmovanje, moramo na prvem mestu omeniti največje presenečenje prvenstva ekipo Radovljice. V tretjem kolu je premagala favorita Bohinj v gosteh 3:2, nato pa doma največjega favorita tekmovanja ekipo Kroke gladko z 3:0 in tako brez poraza zasedla prvo mesto. V oktobru so bili doseženi pričakovani rezultati, morda nekoliko preseneča slaba uvrstitev Podnarta!

1. Radovljica	5 5 0 15:3 10
2. Kropa	5 4 1 12:4 8
3. Bohinj	4 2 2 9:6 4
4. Kamna g.	5 2 3 7:11 4
5. Ribno	4 1 3 5:10 2
6. Podnart	5 0 5 1:15 0

J. JUSTIN

Korak k pocenitvi

V soboto je v jeseniški železarni začela poizkusno obratovati nova kisikarna, ki bo proizvedla dnevno do 100 ton kisika za potrebe plavžev, elektropeči in martinarn. To je edinstvena tovrstna naprava pri nas, ki zmore na uro 3.000 Nm³ kisika. Namenjena je predvsem teh. potrebam v proizvodnji jekla in surovega železa. Trenutno izpuščajo proizvedeni kisik še v zrak, že v naslednjih dneh, brž ko bodo naprave prestale preizkušnjo,

ga bodo začeli uporabljati v proizvodnji surovega železa. Tako bodo lahko povečali porabo mazuta in znižali potrošnjo koksa. Kasneje ga bodo začeli uporabljati tudi v proizvodnji elektrojekla in jekla v martinarni.

Z uvajanjem kisika v proizvodnji jekla in surovega železa, oziroma z obratovanjem nove kisikarne, so dani pogoji za nadaljne znižanje proizvodnih stroškov in povečanje proizvodnje.

Trgovina

»Šipad« Kranj

(v nebotičniku)

Vam nudi po ugodni ceni:

spalnice

(dvo, tro in štiridelne)

dnevne sobe

kavče, kuhinje

in ostalo

pohištvo

po konkurenčni

ceni

Vabimo Vas, da si neobvezno ogledate našo trgovino

Razpisujemo prodajo karamboliranega avtomobila

TAM 4500

na javni licitaciji.

Glavni podatki:

Tovarni avtomobil TAM 4500, letnik izdelave 1961. Avto je karamboliran in v nevoznom stanju.

Licitacija bo dne 17. novembra 1965 od 11. do 12. ure za družbeni sektor ter od 12. do 13. ure za zasebni sektor.

Izklicna cena je 700.000 din.

Ogled možen v tovarni LTH obrat Vincarje.

Tovarna klobukov

»ŠEŠIR« ŠKOFJA LOKA,

razpisuje

javno dražbo

ZA PRODAJO STANOVANJ

v hiši na Spodnjem trgu 5, v Škofji Loki in sicer:

1. za stanovanje v izmeri 43,20 m ²	izklicna cena 1.303.440
2. za stanovanje v izmeri 21,90 m ²	izklicna cena 919.800
3. za stanovanje v izmeri 44,40 m ²	izklicna cena 1.760.640
4. za stanovanje v izmeri 53,30 m ²	izklicna cena 2.230.440
5. za stanovanje v izmeri 59,50 m ²	izklicna cena 2.083.200
6. za stanovanje v izmeri 90,84 m ²	izklicna cena 3.720.816
7. za stanovanje v izmeri 27,00 m ²	izklicna cena 1.166.400

Stanovanja so zasedena.

Javna dražba bo dne 17. 11. 1965 ob 17. uri v Tovarni klobukov »Šešir« Škofja Loka v tajništvu.

»KOMPAS«,

Restavracija

Ljubelj

pošta Tržič

proda

rabljena osnovna sredstva

(MIZE, STOLE)

Licitacija bo dne 12. novembra na sedežu podjetja. Za družbeni sektor ob 8. uri, če licitacija ne bo uspešna, se jo lahko udeležijo zasebniki.

Zvedeli smo

● V jeseniški martinarni so izboljšali hlajenje vratit pri Simens-martinovih pečeh. S tem bodo pridobili samo pri materialu okrog šest milijonov dinarjev letno, olajšali pa bodo tudi fizično delo delavcev samih.

● V Radomljah so pred nedavnim asfaltirali dve važnejši cesti. Do sedaj je bila voznja po teh cestah skoraj nemogoča in so se vozniki vedno bolj pritoževali.

● Na Želodniku pri Dobu v domžalski občini se je v zadnjem času pripetilo že veliko prometnih nesreč zaradi prevelike hitrosti. Mnoge od teh so se končale s smrtnim izidom.

● V Lukovici pri Domžalah bo igralska skupina KUD »Janko Kersnik« postavila na oder dramo »PLAVŽ«, ki govori o delavskem življenju.

● Na Brdu pri Lukovici, tik pod gradom pisatelja Janka Kersnika, gradi Gradbeno podjetje Domžale novo šolsko poslopje za centralno osemletko v Črnem grabnu.

● V kinu Center v Kranju bo prihodnje nedeljo zanimivo predavanje o temeljnem zakonu o varnosti prometa na javnih cestah. Predavala bosta znana prometna strokovnjaka prof. dr. Janez Milčinski in Adolf Stopar iz Ljubljane.

● V torek zvečer ob sedmih bo v Zadružnem domu v Voklem predavanje o novostih temeljnega zakona o varnosti prometa na javnih cestah, ki bo združeno s filmi o prometni vzgoji.

Lovska trofeja

V soboto, 6. 11. 1965, je ustrelil na Jelovici lovec iz Dražgoš Franc Lušina 200 kg težkega jelena. Lovci iz Železnikov pravijo, da imajo dovoljenje za odstrel še enega jelena in ene košute, ker po gozdovih Jelovice povzročajo precejšnjo škodo.

HUDA NESREČA NA CESTI KRANJ—JEZERSKO

PO SREDI CESTE

V ponedeljek se je na Visokem pri Kranju pripetila težka prometna nesreča s smrtnim izidom. Iz smeri Kranja je proti Jezerskemu vozil Janez Florjančič z osebnim avtomobilom KR 28-79.

Precej po sredini ceste je šel (po hoji sodeč je bil močno vinjen) pešec Ivan Gros z Zgornje Bele. Ker so Florjančiču prihajala nasproti

druga vozila, je moral zasenčiti luči. Zaradi tega je pešca zagledal šele zadnji hip. Kljub temu, da je takoj pri-

šel zavirati, se trčenju ni mogel izogniti. Grosa je zbil po cesti. Pri tem je pešec dobil težke telesne poškodbe in so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Tam je Gros zaradi poškodb umrl. Na vozilu pa je materialne škode za 250.000 dinarjev. — jj

Slabo poznavanje

V nedeljo (7. novembra) so avto moto društva Kamnik, Domžale in Mengeš organizirala ocenjevalno vožnjo, ki so se je udeležili tudi člani društev iz Senčurja in Kranja. Sodelovalo je 30 voznikov avtomobilov; startali so v Kamniku, kjer so jih prireditelji napotili skozi nekaj zahtevnejših križišč, potem pa so odšli skozi Domžale v Mengeš, kjer je bil cilj pri Mengeški koči. Tu so vse udeležence testirali z vprašanji, ki jih dobijo kandidati za pridobitev vozniskih dovoljenj. Kljub razmeroma dobremu rezultatu so ugotovili, da zlasti starejši šoferji slabo poznajo določbe temeljnega zakona o cestnem prometu.

Testiranje je napotilo avto moto društva v kamniški in domžalski občini, da so začela razmišljati o tem, kako bi organizirala izobraževanje šoferjev, ki že imajo vozni-

ška dovoljenja, ki pa bi se morali sproti seznanjati z novostmi v cestnem prometu in utrjevati svoje znanje, da bo nesreč na cestah manj. Nedvomno je ta pobuda koristna. — a

Ni mogel ustaviti

V sredo dopoldne se je pripetila na cesti II. reda Trzič—Kranj huda prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila LJ 168-79 Metod Zorman je pripeljal v križišče stare in nove tržiške ceste. Zaradi neprednostne ceste je začel zavirati. Ker pa je pripeljal v križišče z neprimerno hitrostjo, vozila ni mogel zaustaviti. Zavil je na levo stran cestišča, kjer se je zaletel v obcestno drevo. Pri nesreči se je voznik lažje telesno poškodoval, na avtomobilu pa je za okoli pol milijona din škoda. — jj

K I N O

Kranj »CENTER«

13. novembra italij. barvni CS film ALADINOVA ČAROBNA SVETILKA ob 16., 18. in 20. uri, premiera jug. sovj. filma PREGLEDANO, MIN NI ob 22. uri
14. novembra italij. barvni CS film TEROR BARBAROV ob 13. uri, italij. barvni CS film ALADINOVA ČAROBNA SVETILKA ob 15. uri, amer. barv. film V VRTINCU ob 17. uri, premiera amer. barv. CS film ZAJTRK PRI TIFANIJU ob 21. uri
15. novembra jug. sovj. film PREGLEDANO, MIN NI ob 16., 18. in 20. uri
16. novembra jug. sovj. film PREGLEDANO, MIN NI ob 16., 18. in 20. uri
17. novembra amer. barvni CS film ZAJTRK PRI TIFANIJU ob 16., 18. in 20. uri
18. novembra amer. barv. CS film ZAJTRK PRI TIFANIJU ob 16., 18. in 20. uri

Kranj »STORŽIČ«

13. novembra amer. barv. film KRVNIK IZ NEVADE ob 16. uri, zap. nem. barvni CS film MOMPTI ob 18. uri, amer. film SOJENJE V NURNBERGU ob 20. uri
14. novembra amer. film SOJENJE V NURNBERGU

ob 16. uri, italij. barv. CS film ALADINOVA ČAROBNA SVETILKA ob 19. uri, italij. barv. CS film TEROR BARBAROV ob 21. uri

16. novembra amer. barvni VV film SEVER—SEVERO-ZAPAD ob 16., 18. in 20. uri
17. novembra amer. barvni CS film PAST ZA STARŠE ob 16.40, 18. in 20.20 uri
18. novembra amer. barvni CS film SERENADA VELIKE LJUBEZNI ob 16., 18. in 20. uri

Stražišče »SVOBODA«

14. novembra jug. sovj. film PREGLEDANO, MIN NI ob 15. in 19. uri, italij. barv. CS film TEROR BARBAROV ob 17. uri, zap. nem. barv. CS film MOMPTI ob 21. uri
17. novembra franc. barv. CS film TRIJE MUSKETIRJI I. del ob 19. uri

Cerklje »KRAVEČ«

13. novembra amer. barv. VV film KRVNIK IZ NEVADE ob 19.30 uri
14. novembra amer. barv. CS film BRAVADOS ob 15. in 19. uri, amer. barvni CS film KRVNIK IZ NEVADE ob 17. uri

Kropa

13. novembra nem. barvni film FREDDIE POD TUJIMI ZVEZDAMI ob 19.30 uri

14. novembra amer. barv. CS film SEVER SEVERO-ZAPAD ob 15. in 19. uri, nem. barv. film FREDDIE POD TUJIMI ZVEZDAMI ob 17. uri

Naklo

13. novembra franc. barv. CS film TRIJE MUSKETIRJI I. del ob 19. uri
14. novembra franc. barv. CS film TRIJE MUSKETIRJI I. del ob 16. uri

Gorje

14. novembra angl. film PEKLENA FREGATA ob 16. in 19. uri

Jesenice »RADIO«

13. do 14. novembra jug. angl. barv. CS film DOLGE LADJE
15. novembra slovenski film NE JOCI PETER
16. do 17. novembra angl. barv. CS film DZUNGLA LE-POTE

18. novembra amer. barv. film VOHUN NA POVELJE
19. novembra amer. film BUSTER KEATON - GENERAL

Jesenice »PLAVŽ«

13. do 14. novembra angl. barv. CS film DZUNGLA LE-POTE
15. do 16. novembra jug. barv. CS film DOLGE LADJE

17. novembra amer. barv. film VOHUN NA POVELJE
18. do 19. novembra danski film SPOPAD

Žirovnica

13. novembra amer. film AMERIKA — AMERIKA
14. novembra češki CS film ATENTAT
17. novembra jug. barv. CS film DOLGE LADJE

Dovje-Mojstrana

13. novembra češki CS film ATENTAT
14. novembra amer. film AMERIKA — AMERIKA
18. novembra jug. angl. barv. CS film DOLGE LADJE

Koroška Bela

13. novembra danski film SPOPAD
14. novembra amer. film OD TOD DO VEČNOSTI
15. novembra angl. barv. CS film DZUNGLA LE-POTE

Kranjska gora

13. novembra ameriški film OD TOD DO VEČNOSTI
14. novembra danski film SPOPAD
18. novembra angl. jug. barv. CS film DZUNGLA LE-POTE

Kamnik »DOM«

13. novembra amer. barv. film NAJDALJSI DAN ob 19. uri

14. novembra amer. barv. film NAJDALJSI DAN ob 15. in 19. uri

15. novembra amer. barv. film NAJDALJSI DAN ob 19. uri

16. novembra francoski film ROBERTO LA ROCCA ob 20. uri

17. novembra francoski film ROBERTO LA ROCCA ob 20. uri

18. novembra francoski film ROBERTO LA ROCCA ob 20. uri

GLEDALIŠČE

v Kranju

NEDELJA, 14. novembra — ob 10. uri dopoldne URA PRAVLJIC — peti program ob 16. uri za IZVEN Jurčič-Govekar: DESETI BRAT

PONEDELJEK, 15. novembra — ob 19.30 uri KONCERT SLOVENSKEGA OKTETA

TOREK, 16. novembra — ob 16. uri Jurčič-Govekar: DESETI BRAT za dijake šole Senčur in Duplje

PETEK, 19. novembra — ob 17. uri Jurčič-Govekar: DESETI BRAT za dijake šole Stane Žagar in 19.30 za IZVEN Jurčič-Govekar: DESETI BRAT

RADIJSKI SPORED

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA - 13. novembra

8.05 Glasbena matineja - 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - 9.25 Mladi glasbeniki glasbenih šol - 9.45 Klavir v ritmu - 10.15 Arije iz Verdijeve oper - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Novost iz našega studia - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Jesen na deželi - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Iz oper jugoslovanskih skladateljev - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 Pesmi in plesi Jugoslavije - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Gremo v kino - 17.15 Najpriljubljenejša popevke tega tedna - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.20 Iz relednih postaj - 18.45 S knjižnega trga - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Sobotni koncert lahke glasbe - 20.30 Spoznavajmo svet in domovino - 22.10 Oddaja za naše izseljence - 23.05 Plesna glasba

NEDELJA - 14. novembra

6.00 Dobro jutro - 6.30 Napotki za turiste - 8.05 Mladinska radijska igra - 8.45 Iz albuma skladb za otroke - 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I. - 10.00 Še pomnite tovariši - 10.25 Pesmi borbe in dela - 10.45 Ljubiteljem lahke glasbe - 11.00 Turistični napot-

ki za tuje goste - 11.45 Nedeljska reportaža - 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. - 13.30 Za našo vas - 14.00 Nedeljsko športno popoldne - 16.00 Humoreska tega tedna - 17.05 Slavni pevci - znamenite arije - 17.30 Radijska igra - 18.13 Španski capricio - 18.30 Trideset minut pri virtuozih - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Naš nedeljski sestanek - 21.00 Simfonije Franca Schuberta - 21.40 Med preludiji Sergeja Rahmaninova - 22.10 Nočni mozaik zabavnih zvokov - 23.05 Iz današnje češke glasbe

PONEDELJEK - 15. nov.

8.05 Glasbena matineja - 8.55 Za mlade radovedneže - 9.10 Otroške igre s petjem - 9.25 Naš juke box - 10.15 Kitajska pripovedka - 10.35 Naš podlistek - 10.55 Glasbena medigra - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Festivalni orkester iz Batha pod vodstvom Menuhina - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Po slovenskih krajih - 13.30 Pripoveduje vam - 14.05 Deset mladinskih skladb za klavir - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 Zbovrske skladbe Danila Bučarja - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Operni koncert -

18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.20 Zvočni razgledi - 18.45 Pota sodobne medicine - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Slovenske zabavne melodije - 20.15 Simfonični koncert - 22.10 Zveneči akordi - 22.50 Literarni nokturmo - 23.05 Po svetu jazza

TOREK - 16. novembra

8.05 Glasbena matineja - 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo - 9.25 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri - 10.15 Iz jugoslovanske operne ustvarjalnosti - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Slavni virtuozji, vam igrajo - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Ansambel Rudija Bardorferja s pevci - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 14.35 Pet minut za novo pesnico - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 V tork na svidenje - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Koncert po željah poslušalcev - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.20 Iz studia 14 - 18.45 Na mednarodnih križpotjih - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Nastop Komorne zbor iz Celja - 20.17 Radijska igra - 22.10 Serenadni večer - 23.05 Popevke za lahko noč

SREDA - 17. novembra

8.05 Glasbena matineja - 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb - 9.10 Posnetki z mladinskega festivala v Celju - 9.30 V svetu lahke glasbe - 10.15 Dva slovenska glasbena izvajalca - 10.45 Clovek in zdravje - 10.55 Glasbena medigra - 11.00 Turistični napotki za tuje goste -

11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Naši solisti v Don Juanu - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Iz narodne zakladnice - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 Koncert pihalne godbe Rudolf Urbanec - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Izbrani listi iz Bartokovega ustvarjanja - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.15 Iz fonoteke radia Koper - 18.40 Naš razgovor - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Kitara v ritmu - 20.10 Večni mornar - opera - 22.50 Literarni nokturmo - 23.05 Plesna glasba

ČETRTEK - 18. novembra

8.05 Glasbena matineja - 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.25 »Sanje male Vere« - 9.40 Stari in novi

znanci - 10.15 Priljubljeni ansambelski prizori iz oper - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Iz zakladnice ruskega glasbenega realizma - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Čez hrib in dol - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Vaclav Talich za dirigentskim pultom - 14.35 Lirika za otroke - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 V ritmu koračnice - 15.40 Literarni sprehod - 16.00 Vsak dan za

vas - 17.05 Turistična oddaja - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.20 Odskočna deska - 18.45 Jezikovni pogovori - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.00 Izročilo XI. stoletja - 21.40 Glasbeni nokturmo - 22.10 Komorna ura del Ravela - 23.05 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana

PETEK - 19. novembra

8.05 Glasbena matineja - 8.55 Pionirski tednik - 9.25 Domače viže - domači ansambli - 9.35 Pet minut za novo pesmico - 10.15 Umetniki na pihalne instrumente - 10.35 Novost na knjižni polici - 10.55 Glasbena medigra - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Iz oper Haendla - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Mali vokalni ansambli pojo slovenske narodne pesmi - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 14.35 Poje zbor Madrigalistov iz Celovca - 15.25 Zabavni intermezzo - 15.30 Od vasi do vasi - 15.45 V svetu znanosti - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Petkov simfonični koncert - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.20 Plesni orkester RTV Ljubljana - 18.45 Kulturna diagonala - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Iz arhiva operetnih melodij - 20.20 Tedenski zunanepolitični pregled - 20.30 Naši skladatelji pred mikrofonom - 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih - 22.10 Za ljubitelje jazza - 22.50 Literarni nokturmo - 23.05 Iz skandinavske simfonične literature

SOBOTA - 13. novembra

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
RTV Beograd
17.40 Kje je, kaj je
RTV Skopje
17.55 Zoki-Poki
RTV Ljubljana
18.10 Vsako soboto
18.25 TV obzornik
RTV Beograd
18.45 Kako je s tem? - mladinska igra
19.45 Ko sem bil še majhen
RTV Ljubljana
19.40 Cik-cak
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 TV obzornik
20.40 Peščena ura
RTV Beograd
21.10 Druga plat medalje
RTV Ljubljana
22.00 Največja predstava na svetu
22.50 Zadnja poročila

NEDELJA - 14. novembra

RTV Ljubljana
9.30 Zapojte z nami
RTV Beograd
10.00 Kmetijska oddaja

RTV Zagreb
10.45 Združenje radovednežev
RTV Ljubljana
11.30 Cirkuški deček
RTV Zagreb
12.00 Kulturna tribuna
Športno popoldne
RTV Zagreb
18.00 Ponovitev oddaje
RTV Ljubljana
18.10 Največja predstava na svetu - film
19.00 Karto več!
19.54 Intermezzo
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
20.45 TV kriminalka
RTV Ljubljana
21.45 Poročila

PONEDELJEK - 15. nov.

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
RTV Ljubljana
11.40 TV v šoli
RTV Beograd
17.40 Tečaj angleškega jezika
RTV Zagreb
18.10 Risanke

RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
18.45 Zanimivosti
RTV Beograd
19.15 Tedenski športni pregled
RTV Ljubljana
19.40 Propagandna oddaja
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
20.30 Reci, da sem lažnivec - TV drama
RTV Ljubljana
21.30 Biseri glasbene literature
21.45 TV obzornik

TOREK - 16. novembra

Ni sporeda!

SREDA - 17. novembra

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
16.40 Govorimo rusko
RTV Ljubljana
19.54 Intermezzo
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik

RTV Ljubljana
20.20 TV obzornik
RTV Zagreb
20.30 Zabavno-glasbena oddaja
RTV Ljubljana
21.30 Pogovor o slovenščini
22.00 Zadnja poročila

ČETRTEK - 18. novembra

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
RTV Beograd
11.00 Angleščina
RTV Ljubljana
16.10 TV v šoli
RTV Beograd
17.40 Tisočkrat zakaj?
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
RTV Beograd
18.45 Po Jugoslaviji
RTV Ljubljana
19.10 Plesni orkester RTV Ljubljana
19.40 Kaleidoskop
17.00 Učimo se angleščine
RTV Ljubljana
17.40 Tik-tak
17.55 Pionirski TV studio

18.25 TV obzornik
RTV Beograd
18.45 Glasbeniki o sebi in glasbi
RTV Ljubljana
19.15 Filmski pregled
RTV Zagreb
19.40 TV prospekt
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.20 TV obzornik
20.30 Baletni klas
20.40 Kulturna panorama
21.40 Iz arhiva jugoslovanske kinoteke
22.10 Zadnja poročila

PETEK - 19. novembra

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
16.40 Govorimo rusko
17.00 Učimo se angleščine
17.30 TV v šoli
18.00 Mendov spored
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
18.45 TV tribuna
19.15 S kamerom po svetu
19.45 TV akcija
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 TV obzornik
20.40 Otok Largo
22.10 Zadnja poročila

TELEVIZIJA

Več izbire

Spremembe v jeseniških prodajalnah

Poslovna enota Univerzal na Jesenicah je s 1. novembrom letos uvedla nekatere spremembe v svojih prodajalnah. V bivši prodajalni Steklo, barve in laki, lahko sedaj številni potrošniki dobijo vse gospodinjske potrebščine. Vse artikole so izločili iz prodajnega seznama predmetov v trgovini Železnina, kjer bodo razširili izbiro železnih predmetov, v posebnem oddelku pa bodo prodajali športno opremo — smuči, sanke, smučarske palice, smučarske čevlje, okovje za smuči, hokejske palice, drsalke in druge športne potrebščine. Pri podjetju nameravajo razširiti tu-

di sedanjo prodajalno optike poleg turistične poslovalnice Ljubljana Transport, kjer bodo imeli kupci možnost dobiti televizorje, gramofone, radioaparate, fotoaparate in druge optične naprave.

T. L.

Kljub prizadevanju TD v Sorici ne bo Groharjevega spomenika — Slaba cesta odvrača goste

Sorica je najlepša slovenska vas, tako pravijo vsi, ki so obiskali prijetno vasico pod obronki Ratitovca, vsak si jo želi še videti in tako v tem gorenjskem kotu ne manjka domačih pa tudi tujih turistov.

Toda v letošnji turistični sezoni je bila Sorica bolj slabo obiskana. Stalnih turistov je bilo malo. Zasebne turistične sobe, ki jih je v Sorici 15 s 30 ležišči, so bile zasedene samo od 15 inozem-

skih turistov iz Italije. Boljše pa je bilo na Soriški planini, kjer so bile vso sezono kapacitete zasedene.

Turistično društvo Sorica se trudi, da bi za razvoj turizma in pomembnosti kraja naredilo še več. Tako že od leta 1963 nameravajo postaviti spomenik slikarju-domačinu Ivanu Groharju. Sredstva jim je obljubila Gorenjska turistična zveza iz Kranja. Tako so bili povsem prepričani, da ni več zadržkov za spomenik. Pristojni

organ občinske skupščine v Skofji Loki pa jim ni odobril lokacije. Turistični delavci so zgubili voljo in vse kaže, da bo ostal Ivan Grohar brez zaslužnega spomenika.

Se bi lahko naštevali probleme, ki tarejo ljudi — domačine in turiste, ki obiskujejo Sorico. Popravila je potrebna cesta predvsem na odseku Podrošt—Sorica. Posebna komisija Turističnega društva ni našla razumevanja pri cestnem podjetju in Transturistu. Verjetno v zimski sezoni cesto celo ne bodo pluzili. To bo za turizem res velika škoda.

S.

ZBOR VOLIVCEV V ŽELEZNIKIH
Tehtna razprava

Železniki, 10. novembra — Na zboru volivcev, ki je bil danes v domu Partizana v Železnikih, so volivci razpravljali o perečih gospodarskih problemih v krajevni skupnosti, o dodeljevanju sredstev krajevni skupnosti iz občinskega proračuna, o spremembah in dopolnitvah statuta krajevne skupnosti itd. O reformi in novih gospodarskih ukrepih v občini

je govoril predsednik občinske skupščine Skofja Loka Milan Osovnikar.

Razprava je nanašala precej komunalnih vprašanj, katere bo v bližnji prihodnosti treba smotrno in hitreje reševati. Tako so volivci predvsem spraševali o gostinstvu in turizmu, obnavljanju cest, o otroškem varstvu in o ukrepih in obnovi komunalnih objektov, ki jih je zadnja poplava precej poškodovala. Na zboru so bili izvoljeni tudi kandidati za nov svet krajevne skupnosti. — A. S.

Kamnik:

Razprava
o združevanju
sredstev

KAMNIK, 12. novembra — Danes je bila tu seja zboru delovnih skupnosti občinske skupščine, na kateri so razpravljali o združevanju sredstev za financiranje strokovnega šolstva in o združevanju sredstev za razvoj družbenih služb. S seje, na katero so povabili tudi predsednike delavskih svetov in direktorje gospodarskih organizacij in kjer so ugotovili predvsem, da se sporazumno doseženi dogovori ne izpolnjujejo, bomo poročali v naslednji številki Glasa. — a

Vreme

Danes bo pretežno oblačno in hladno vreme, vmes še padavine pretežno sneg. Temperature od 0 do 3 stopinj.

V začetku prihodnjega tedna bo hladno vreme, precej oblačno, vendar večjih padavin ni pričakovati.

GLAS

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. Naslov uredništva: Kranj, Cesta Staneta Zagarja 27 in uprave: Kranj, Koroška cesta 8. Tekoči račun pri NB v Kranju 515-1-135. Telefoni redakcije: 21-835, 22-152 uprava in tiskarna 21-190, 21-475, 21-897. Naročnina letno 2000, mesečno 170 dinarjev. Cena posameznih števil 40 din. Mali oglasi za naročnike 40, za nenaročnike 50 din beseda. Neplačanih oglasov ne objavljamo

O zdravstvu
in socialnem
varstvu

KRANJ, 12. novembra — Danes dopoldne je bila v Kranju javna tribuna o zdravstvu in socialnem varstvu, ki jo je pripravil občinski odbor SZDL v okviru priprav na sedmo letno konferenco in na šesti kongres SZDL Slovenije. Udeležili so se je predstavniki delovnih kolektivov zdravstvenih ustanov, službe socialnega zavarovanja in družbeno političnih organizacij občine.

Včeraj so dokončno podrli viseči most čez Kokro v Kranju. Najprej so podrli streho in odstranili ostalo leseno konstrukcijo, včeraj pa so odstranili še nosilne jeklene vrvi.

Tradicionalno prijateljstvo
med Trbovljami in Jesenicami

Preteklo soboto so obiskali Jesenice predstavniki družbeno-političnih organizacij iz Trbovelj. Na Jesenicah so jih

Težave
z zdravili

V naših lekarnah so v zadnjem času nemalokrat v težavah, ker ni na razpolago ustreznih zdravil. To so med drugim ugotavljali farmacevti Gorenjske na letnem občnem zboru, ki je bil v soboto 6. novembra v Radovljici. Največ pa so govorili o strokovnem osposabljanju članstva, kar je tudi glavni smoter te organizacije. Po lanskih izkušnjah so sklenili, da bodo tudi letos organizirali več strokovnih predavanj. — K. M.

Posvetovanje
o trgovini

ob 9. uri sprejeli predstavniki občinskega komiteja zveze komunistov in zveze mladine ter predstavniki občinskega sindikalnega sveta, občinskega odbora Socialistične zveze in občinske skupščine. Najprej so si skupno ogledali nekatere obrate Železarne in nove obrate na Belškem polju, nato pa so se pogovarjali predvsem o organiziranju tesnejših stikov na področju kulture in prosvete med obema občinama.

DOMŽALE:

Končno nova Moravska cesta

Te dni so delavci podjetja Slovenija ceste asfaltirali prvi kilometer nove moderne ceste Želodnik—Moravče v domžalski občini, ki bo dolga 8 km.

Asfaltni trak sega sedaj do Krtine.

Za dela so letos namenili 85 milijonov dinarjev, kar pa je zadostovalo le za en kilometer ceste. Celotna investicijska vsota pa bo pre-

KRANJ, 12. novembra — Na povabilo Gospodarske zbornice Slovenije so se danes zbrali v Kranju predstavniki trgovskih podjetij iz petih gorenjskih občin. V razpravi o položaju trgovine po reformi so najavljali številne težave zaradi pomanjkanja obratnih sredstev, možnosti za izboljšanje trgovske mreže, letošnjih nenormalnih pogojev poslovanja in pomanjkanja blaga.

segla 1 milijardo dinarjev.

Nedvomno je bila gradnja nove ceste že nujna, saj je sedanja cesta pozimi in ob deževju skoraj neprevozna, po njej pa se vsak dan vozi na delo ali v šolo skoraj

800 delavcev in dijakov iz Moravske doline.

Poleg tega pa po njej vsak dan vozijo težki tovornjaki kremenčev pesek na železniško postajo Domžale. Ti so že sicer slabo cesto popolnoma razdejali.

Franci Gerbec